Q 1322

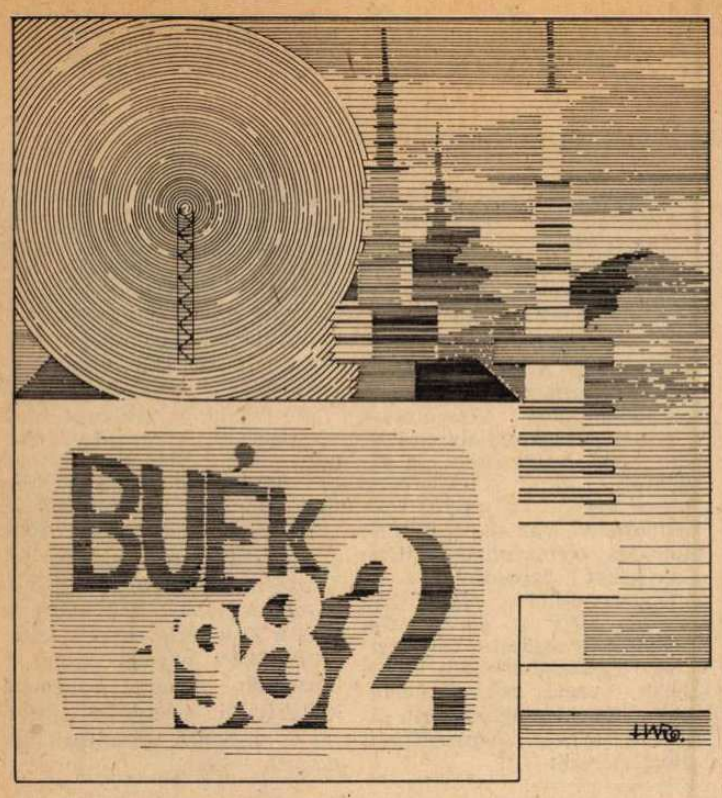

XXVII. ÉVFOLYAM

1. SZÁM

1982 JAN 29

1982. JANUÁR

Pártörténeti Intézet Könyvtára

ÁRA: 1,50 FORINT

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

POSTÁS DOLGOZÓ

A POSTÁSOK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

1986-

Szilveszteri gondolatok

A képernyőn népes úttörősereg, felnőttes komolysággal, fegyelmezett rendben... háttérben az Országház... a Himnuszt éneklik... Pohárral a kezünkben állunk mi, postások is, s miután a kórussal együtt magunkban eldúdoltuk: ... hozz rá víg esztendőt!..., szűkebb-tágabb körünkben megismételjük a jókívánságot. Ám a képernyőn túl felrémlik szemünkben az adóállomások lánca, amelynek postás dolgozói lehetővé tették, hogy az ország lakossága vidám televízió- és rádióműsor mellett búcsúztathassa az óévet és köszönthesse az újat. Aztán peregnek a láthatatlan film kockái, és megjelennek a telefonkezelők, akik szinte futószalagon teremtenek kapcsolatot egymástól távol élő családtagok között, majd sorra jönnek a berendezések megfelelő állapotára ügyelő műszakiak, a most is vonaton zötyögő mozgópostások, s a folyamatosan még ilyenkor is nyitva tartó postahivatalok dolgozói, készenlétben levő hibaelhárítók, gépkocsivezetők. Igaz, az év kezdetétől hetenként egymást követő két szabadnapjuk lesz, mert hisz a postások is ötnapos munkarendben dolgoznak, ám legalább ennyien, mint most, a jövő szilvesztert is szolgálatban fogják tölteni.

A gondolat gondolatot szül. Év vége lévén, már nem tudunk szabadulni attól, hogy egy rövid időre visszatekintsünk a lezárult esztendőre, hogy azután — elszámolva sikereinkkel és tisztázva az esetleges kudarcok okait — bizakodva lássunk hozzá egy újabb esztendő feladataihoz, bátran szembenézve a már ismert vagy időközben elénk tornyosuló nehézségekkel.

Amint a gazdálkodás mérföldkövei a középtávú népgazdasági tervek kiindulópontjai, mozgalmi munkánk egyes szakaszait kongresszusaink határolják. Ha most visszatekintünk a legutóbbi kongresszusunk óta eltelt, egy esztendőt valamivel meghaladó időszakra — előre bocsátva, hogy önelégültek úgysem leszünk soha —, gondolom, szégyenkeznünk nem kell.

Mire alapíthatjuk ezt a véleményünket? Arra, hogy a választások alkalmával új szervezeti rendet alakítottunk ki, újszerű testületekkel, sok új bizalmival és tisztségviselővel. Nekik, mindannyiunknak meg kellett (s még mennyit kell!) tanulnunk, hogyan kell élni a szakszervezeti jogokkal, új működési szabályzatot kellett kialakítanunk és begyakorolnunk, az eddigitől eltérő munkastílust kell megszoknunk, s mindezt nem langyos, eseménytelen időszakban, hanem jó néhány nagy horderejű feladatot megoldva. S az új szervezeti forma életképességéről tett tanúbizonyságot. Nincs kizárva, hogy éppen az erőfeszítésre késztető feladatok váltották ki a tagság érdeklődését a megoldandó kérdések iránt, ez pedig serkentőleg hatott a választott tisztségviselőkre, testületi tagokra.

Nem kell azonban feltétlenül magyarázatot keresnünk kezdeti lépéseink eredményességére; jó tudnunk, hogy jelentős országos kérdésekben képesek vagyunk együtt gondolkodni, s ilyenkor felül tudunk emelkedni a szűkebb-tágabb csoportok érdekeinek önző számontartásán, elvtelen védelmezésén. Helyes volt tehát az a kongresszusi elhatározás, hogy a valamennyi postás dolgozót, vagy közvetve a munkájukat igénybe vevők széles körét érintő kérdésekben csak a tagság meghallgatásával döntünk. A szakszervezeti csoportokban, majd a nagyobb egységekben folyó megbeszélések olyan észrevételeket, bírálatokat vagy javaslatokat hoznak felszínre, amelyek más oldalakról világítanak rá még a régebbről ismert, több alkalommal megtárgyalt kérdésekre is. Olyan példákkal tudjuk ezt az állításunkat alátámasztani, mint a kollektív szerződés, a törzsgárdaszabályzat s kiváltképp az ötnapos munkahét tervezetének társadalmi vitája. E széles körű eszmecsere gyakorlatát folytatni, erősíteni kívánjuk.

Ez utóbbit sem tekinthetjük már járatlan útnak. Megfigyelhetjük, hogy mennyire élénkül a helyesen megválasztott bizalmiak által vezetett szakszervezeti csoportok munkája. S ez nemcsak a felülről kezdeményezett, feladatként kapott országos kérdések megvitatására vonatkozik; ezt tapasztalhatjuk a kisebb-nagyobb helyi gondok megtárgyalásában, megoldásában, saját döntéseik végrehajtásában is.

Ez az a szemléletbeli változás, amelyre azt szoktuk mondani, hogy elindult egy folyamat, amely a dolgozók legszélesebb rétegeinek a figyelmét a közügyek felé fordítja, majd arra sarkallja őket, hogy részt vegyenek saját és közösségük ügyeinek intézésében. Végső soron ezt nevezzük munkahelyi demokráciának.

A közös gondolkozás haszna azonban nem korlátozódik, nem is korlátozódhat pusztán az érdekvédelemre és az érdekképviseletre, kiterjed a posta szolgáltatásaira is, hiszen nem kevésbé fontos feladatunk a gazdasági munka segítése.

A már említett társadalmi vitákon felül teljes tagságunkkal közreműködtünk a posta múlt évi tervének kialakításában, majd a munkaverseny szervezése révén és egyéb lehetőségeinket kihasználva, teljesítésében is. A feladatok vállalása és az egyre feszültebbé váló világpolitikai légkör függvényeként nehezedő gazdasági körülmények megértése tette lehetővé, hogy a postás dolgozók a szolgáltatások minőségének további romlása nélkül le tudták küzdeni a terv teljesítésének különféle akadályait is, olyanokat például, amelyeket a nagyon is időszerű tarifaemelés idézett elő.

Helytállásra volt szükség ahhoz is, hogy kellőképpen sikerüljön az év végi hajrá. Ez az általában rosszalló kifejezés a postán sajátos értelmet kap. Ilyenkor nem az év folyamán elhanyagolt munkákat igyekszünk sebtiben pótolni, hanem a lakosság tömeges ünnepi igényeit elégítjük ki. Az év végi csúcsforgalom lebonyolítása tehát nem egyszerű vállalati ügy, hanem a közhangulatot befolyásoló kérdés. Köszönet illeti a postás dolgozókat azért, hogy évről évre helytállnak e társadalmi jelentőségű feladat végrehajtásában.

Méltányolják a postás dolgozók erőfeszítéseit, s az ennek elismerésére irányuló igényeiket — amelyeket a kongresszusi határozatban és a VI. ötéves terv tárgyalásakor is kifejtettünk — az illetékes állami és politikai szervek is. Ez megmutatkozott a tervezettnél nagyobb mértékű bérfejlesztésben, amely csökkentette más népgazdasági ágakkal szembeni elmaradásunkat, enyhítve a feszültségeket. Ugyancsak a megértés sugallta a napi- és hetilapok kiadási rendszerének módosítását, sőt azt is, hogy a posta dolgozói — természetesen a hírlapterjesztők is — már az év elejétől ötnapos munkarendben dolgozhatnak.

Mindent egybevetve, a VI. ötéves terv első évének eredményei azzal biztatnak, hogy el tudjuk látni a most elkezdett esztendő feladatait. Képesek vagyunk arra, hogy alkalmazkodjunk az eddig szokatlan körülményekhez. Mert erre is szükségünk van. A rövidített munkahét bizonyos teendőket a hét első öt napjára tömörít, a munka mennyisége ugyanis nem csökken. A munkarend társadalmi méretű megváltozása azonban új szokások kialakulásához kell, hogy vezessen, s ezt éber szemmel fel kell ismernünk, majd igazodnunk kell hozzá.

A szakszervezet sem marad híján a feladatoknak, amelyek összhangban vannak a XII. pártkongresszusnak és szakszervezetünk XI. kongresszusának határozataival.

Igen fontos feladatunk, hogy részt vegyünk az 1982. évi postai tervekben meghatározott gazdaságpolitikai célok megvalósításában, hogy ezzel megteremtsük a gyorsabb fejlődés alapjait. Ezért támogatnunk kell minden olyan intézkedést, amely segíti az anyaggal és energiával való takarékoskodást, a munka szervezését, a hatékonyságot, a minőség javítását. Ezt kell szolgálniuk a teljesítményekkel arányban álló béreknek is.

A munkaverseny fő célja az 1982. évi terv teljesítése. A vállalásoknak a munkahelyenként pontosan meghatározott feladatokhoz kell kapcsolódniuk. Az újítómozgalomnak az alkotó gondolkodást és munkát kell kibontakoztatnia, fejlesztenie és támogatnia.

A szociális tervekben továbbra is fő célunk az élet- és munkakörülmények eddig elért színvonalának megtartása, sőt lehetőség szerinti emelése.

Nem mondjuk, hogy ne többet, de amiről itt elmélkedtünk, azt meg is szeretnénk valósítani. Ezért arra kérünk minden postás dolgozót, minden szakszervezeti tagot és választott tisztségviselőt, hogy ami feladatkörébe tartozik, azt lelkiismeretesen teljesítse. Ha így lesz — meg vagyok róla győződve —, egy év elteltével hasonlóképp vagy még vidámabban ünnepelhetjük a következő esztendő eljövetelét. Ehhez kívánok mindenkinek sok szerencsét, jó egészséget.

Csáki Lászlóné
főtitkár

1982 is a fenntartás éve

A múlt évi terv teljesítését és az idei tervfeladatokat tárgyalta a központi vezetőség

Szakszervezetünk központi vezetősége december 15-i ülésén *dr. Buják Konstantin* vezérigazgató-helyettes előterjesztésében megvitatta a posta 1981. évi gazdasági és szociális tervének teljesítéséről szóló beszámolót, valamint a jövő évi tervelőirányzatokat.

A szakszervezeti véleményt, vitaindító értékelést *Tanos Lászlóné*, a központi vezetőség titkára mondta el. Ezután számos hozzászóló egészítette ki az anyagot, adott hangot véleményének. Végül a központi vezetőség kiegészítésekkel elfogadta az előterjesztést.

A gazdasági eredmények 1981-ben — az ismert nehézségek és bizonytalansági tényezők ellenére — összességükben megfelelnek a tervnek. A szolgáltatások színvonala egyetlen területen sem romlott, az ellátottság és a minőség általában megfelelt a tervezettnek.

Az eredmény (4334 millió forint) úgy alakult, hogy az alaptevékenység bevételei jelentősen meghaladták a tervezettet, de ezt kiegyenlíti a melléktevékenység elmaradása, valamint a költségek növekedése. A ráfordítások köztül az anyagköltségnek és a rendkívüli béremelésnek hatásaként a bérköltségeknek a növekedése a legnagyobb mértékű.

Kertli Péterné (Kecskemét): Jól érezzük magunkat az új postaépületben.

Az adók befizetése után valamivel több mint 1 milliárd forint fejlesztési és mintegy 219 millió forint részesedési alap képezhető. A pénzbeni kifizetésekre (év végi részesedésre) az 1 százalékos évközi bérfejlesztés adóterhe miatt mintegy 40 millióval kevesebb áll rendelkezésre, mint 1980-ban.

A teljesítményi terv alakulása nem igazolta a postaszerveket. A tarifa emelésének következtében nem lépett fel az általuk várt forgalomcsökkenés. A jövőben indokolt lenne nagyobb figyelmet fordítani a várható forgalom reális felmérésére.

A bérszínvonal a tervezett 5 százalékkal szemben 8,3 százalékkal emelkedett. Hasonlóan nőtt az átlagbér és az átlagkereset is. A teljes munkaidőben foglalkoztatottak átlagbére 3959, az átlagkereset 4163 forint. A tervezettet meghaladó bérfejlesztést egyrészt a saját erős, adózott bérfejlesztés, másrészt a feladathoz, illetve többleteredményhez kötött bérpreferencia tette lehetővé. Mindez kedvezően érezteti hatását, enyhítette, de nem szüntette meg a posta többéves — központilag is elismert — bérgondjait.

1981 — a meghirdetett program szerint — a fenntartás éve volt. Ezen belül kiemelt feladatként a nyilvános távbeszélő-állomások rekonstrukciója és szaporítása szerepelt. A kiemelt területeken, ha történt is jelentős előrelépés a korábbi évekhez képest, nem lehet egyértelműen kedvező értékelést adni. A feladatok végrehajtása késve indult, egyes területeken csak a második félévben. Gyakran hátráltatta a munkát anyag-, illetve készülékhiány, helyenként szervezetlenség és a fenntartói létszám évek óta nem szűnő hiánya. Mindezek következményeként elmaradt néhány tervezett feladat maradéktalan végrehajtása.

Ennek ellenére erősödött az együtt gondolkodás, a közös akarat, mind az irányítás, mind a végrehajtás területén, ami jó néhány olyan szervezési, illetve egyéb javaslatot eredményezett, amelyek jelentősebb beruházás nélkül lehetővé teszik a meglevő eszközök hatékonyabb kihasználását, elősegítik a változó körülményekhez való rugalmas alkalmazkodást, a belső tartalékok feltárását. Javult a postaszervek kezdeményező készsége, egyre inkább általánossá válik a gazdasági tényezők figyelembevétele az egyes döntéseknél, oldódik a szabályzatok merev alkalmazása, erősödik az élethez igazodó ésszerű módosításokra irányuló törekvés, kezd általánossá válni a szolgáltatásközpontú szemlélet.

A központi vezetőség úgy ítélte meg, hogy a kedvező irányzatok kibontakoztatását elősegítette az üzemi demokrácia kiszélesedése, a szakszervezet fokozott részvétele a gazdasági feladatok megoldásában, kezdve a tervezéstől, a dolgozók mozgósításán keresztül a végrehajtásig.

Az 1981. évi létszámterv 700 fős növekedést tartalmazott. Ezzel szemben 200 a tényleges növekedés, s ebből csak 90 a teljes munkaidős. A terv vitájakor már a múlt évben jelezte fenntartásait a központi vezetőség. Az akkor felvetettek beigazolódtak. A teljes munkaidősök létszámának növekedése a forgalomnál mutatkozik. Ezen a területen a teljesítmény stagnál vagy csökken a tarifaemelés hatásaként. Ezt az ellentmondást fokozza, hogy a nagy forgalmú hivatalok ugyanakkor nem kapják meg a forgalomhoz igazodó norma szerinti létszám feltöltésére sem az engedélyt az igazgatóságoktól. A műszaki területeken, elsősorban a fenntartó, üzemeltető munkakörökben a létszámhiány már égető problémának számít, évek óta nem sikerül az indokolt létszám feltöltése.

A múlt évben sem történt előrelépés. A központi vezetőség hangot adott annak a meggyőződésének, hogy az előző éveknél hatékonyabb intézkedések esetében várható csak előrelépés. Célszerűnek tartja és javasolja a postaszervek létszámgazdálkodásának felülvizsgálatát és a válságos területeken a munkaerőhiány felszámolására átfogó postai program kidolgozását.

A múlt évi fejlesztésekről szólva a legjelentősebb esemény az új tároltprogramvezérlésű távíró- és adatkapcsoló központ átadása volt. Tovább bővült a távhívó irányok száma (Kecskemét, Leninváros, Tapolca, Badacsony). A múlt évihez képest (45 ezres program) igen szerény mértékben nőtt a távbeszélőállomások száma (13 ezer lakás- és 15 ezer közületi állomás). A postaszolgálatot 38 új hivatal üzembe helyezése és 65 postahivatal korszerűsítése javította. A kezelési kisgépek állománya mintegy 300-zal bővült. Üzembe helyezték Kékesen a 2. műsort sugárzó új tv-adót.

Az 1981. évi szociális terv teljesítése kedvezően alakult, de néhány területen nem éri el az előirányzottat. A posta 1981-ben 874 millió forintot fordított szociális célokra, csaknem 17 százalékkal többet, mint 1980-ban. Elismerésre méltó a dolgozók lakásépítésének postai támogatása. Viszont továbbra is gond van a munka- és egyenruhaellátással. A központi vezetőség hathatós intézkedést kért a posta vezetőitől.

A múlt évben átadták a SZOT-tal együttműködve épített 100 férőhelyes hévízi

Maróti Tibor (Budapest): Példásan meg kellene büntetni a nyilvános állomások rongálóit.

gyógyüdülőt, folytatódott a balatonfenyvesi üdülő második ütemének kivitelezése és a zirc-tündérmajori gyermeküdülő rekonstrukciója.

Az 1982. évi népgazdasági terv fő feladatként jelölte meg a szolgáltatások körének bővítését, színvonalának emelését, úgy, mint a lakosság politikai hangulatát jelentősen befolyásoló tényezőt. Másrészről nagy súlyt helyez — a még nehezebb gazdasági körülmények között is — a dolgozók élet- és munkakörülményeinek javítására, a munkabiztonság, az egészségvédelem fokozására. A posta 1982. évi terve eleget tesz e követelmé-

(Folytatás a 2. oldalon)

1982 is a fenntartás éve

A múlt évi terv teljesítését és az idei tervfeladatokat tárgyalta a központi vezetőség

(Folytatás az 1. oldalról)

nyeknek. A tervezett intézkedések, fejlesztések szorosan kapcsolódnak a szolgáltatásokhoz, másrészt az anyagi lehetőség biztosította mértékig javítják a postás dolgozók szociális ellátottságát.

1982-ben változatlanul kiemelt program a fenntartási tevékenység fokozása, valamint a nyilvános távbeszélőhálózat rekonstrukciója és bővítése. A terv 12 300 új telefonállomás bekapcsolását irányozza elő; ebből 550 nyilvános állomás, több mint 11 ezer lakástelefon. A várakozók száma előreláthatóan tovább fog növekedni. Üzembe lép az új crossbar-központ Békéscsabán, folytatódik Budapesten az új Krisztina-központ építése, megkezdődik a Terézközpont szerelése. Befejeződik a Petőfi rádióadó, valamint a győri és a kékesi tv-adó rekonstrukciója. Ha nem is kielégítő mértékben, de folytatódik a postahivatali hálózat felújítása, és a kezelésgépesítési program.

A fejlesztési forrás a célcsoportos beruházásoknál (ide tartozik a távbeszélő-, valamint a műsorszóró-szolgálat) az állami támogatás csökkenésének következtében szűkül. Ez a távbeszélő-szolgálatban meglevő feszültségeket tovább növeli.

Katona Ernő (Veszprém): Ha a posta gondoskodik az anyagokról, a végrehajtó szolgálaton nem fog múlni az 1982. évi terv teljesítése.

A vállalati döntéskörbe utalt fejlesztések forrása a VI. ötéves tervben meghatározott nagyságrendben és ütemben képződik. Így a postaszolgálat, az üzemfejlesztés, valamint a szociális-kulturális fejlesztés terén az elfogadott minimális fejlesztési program megvalósításához a forrásfedezet — az elnökség 1980. szeptember 25-i állásfoglalásának megfelelően — megteremtődik.

Az 1982. évre tervezett teljesítmény, bevétel, költség és eredmény megvalósítható, a terv igyekszik a változó gazdasági környezet hatásait is számba venni. A terv a VI. ötéves tervben meghatározott 7 százalékos R/B (részesedési alap/bérköltség) viszonnyal számol.

A szociális feladatok ellátásához — a költségek növekedésével arányosan — növelni kell a jóléti alapnak az R-alapból való kiegészítését. Ez 1981-ben 50 millió forint volt, 1982-ben várhatóan 66 millió lesz. Az R-alapot terhelő egyéb juttatások (például az év végi részesedés) szinten tartására csak a képzett R-alap növelésével van lehetőség. A központi vezetőség úgy ítélte meg, hogy a gazdasági lehetőség megteremtődik a tervezett 7 százalékos R/B viszony olyan mértékű emeléséhez, amely elegendő anyagi alapot teremt a postás dolgozók jogos igényeinek kielégítéséhez.

Az 1982. évi szociális ráfordítások meghaladják az 1 milliárd forintot, ami csaknem 20 százalékos növekedés 1981-hez viszonyítva. A terv célja a szinten tartás, de egyes területeken szerény mértékű fejlesztést is tartalmaz. Kiemelten kell kezelni továbbra is a statikailag nem megfelelő hivatalok kiváltását. Határozott intézkedések várhatók a változó munkahelyen dolgozók egyszeri meleg étellel való ellátásában.

A központi vezetőség alapvető fontosságúnak tartja a VI. ötéves tervben elhatározott szociális fejlesztés időarányos megvalósítását. Változatlanul szükségesnek minősítette a soproni és a debreceni postásüdülő építését, és kérte az intézkedést a jelenlegi korlátozás feloldására. A Postás Művelődési Központ tervezett rekonstrukciója az illetékes hatóságok hozzájárulásának hiányában elmarad.

A terv vitája során a központi vezetőség hangot adott annak a meggyőződésének, hogy a jövő évi feladatokat csak akkor tudja a posta teljesíteni, ha az öntevékenység, a kezdeményezőkészség, a szolgáltatásokat előtérbe helyező szemlélet 1982-ben is jellemző marad. Mindemellett fokozottabb figyelmet kell fordítani — elsősorban az irányításban — a feladatok maradéktalan elvégzéséhez szükséges feltételeknek (anyag, terv, eszköz stb.) összehangolt, kellő időre, az év kezdetétől folyamatosan történő biztosítására.

A központi vezetőség meghatározása szerint a szakszervezeti mozgalomnak 1982-ben is egyik legfontosabb feladata az éves terv teljesítésének segítése. A munkaverseny-mozgalomban az egyéni és kollektív vállalások kapcsolódjanak meghatározott tervfeladatokhoz. A népgazdaság, illetve a posta tervével összhangban megkülönböztetett figyelmet kell szentelni ebben az évben:

— az ötnapos munkahétre való átállásra;

— annak elősegítésére, hogy az új szolgálati rendet mind a dolgozók, mind az igénybevevők kedvezően fogadják;

— a munkaidőalap jobb kihasználásával a gazdasági hatékonysági mutatók javítására,

— az ésszerű anyag- és energiatakarékosságra.

Ritter Péter

Nagyobb nyilvánosságot a gazdasági munkának!

Készüljenek fel beszámolójukra a számvizsgáló bizottságok!

Az egyre nagyobb feladatok, követelmények teljesítése a szakszervezeti demokrácia fejlesztése és a gazdálkodás színvonalának emelése egyúttal a takarékosság érvényesítése végett a magyar szakszervezetek XXIV. kongresszusának határozata többek között azt is tartalmazza, hogy *javítani, szélesíteni kell a gazdálkodás nyilvánosságát.*

Kinek a feladata ez? Két testület felel a szakszervezet gazdálkodásáért: a szakszervezeti bizottság, amely a szerv „vagyonával" választóinak megbízásából gazdálkodik és a számvizsgáló bizottság, amely — ugyancsak a tagság nevében őrködik a gazdálkodás szabályossága fölött.

Miután tehát a számvizsgáló bizottságok is a tagságnak felelnek végzett munkájukról, annak tapasztalatairól, a beszámoló taggyűléseken, a bizalmi testületek előtt kötelesek külön, önállóan beszámolni. A számvizsgáló bizottság azonban ne az alapszervezet gazdálkodásáról számoljon be, mert arról, hogy mire, mennyit költöttek, számot adni a szakszervezeti bizottság dolga. Helytelen továbbá, ha a számvizsgáló bizottság a költségvetési számokat ismétli. Szóljon viszont:

— saját munkájáról;

— ellenőrzéseinek tapasztalatairól;

— az alapszervezet éves gazdálkodásáról kialakult véleményéről.

Mit tett az szb?

A rendszeres, színvonalas ellenőrzés elképzelhetetlen megfelelő körültekintéssel összeállított munkaterv nélkül, mely — igazodva az ügyrendhez — időrendben meghatározza a feladatokat. Be kell tehát számolni arról, hogy készült-e munkaterv, és az abban foglaltakat időarányosan teljesítették-e.

A számvizsgáló bizottság testületi szerv, állásfoglalásai testületi állásfoglalások, a működését a bizottsági üléseken fejtik ki. Ezért el kell mondani a tagságnak, hogy a bizottság összeül-e rendszeresen, hányszor gyakorolta testületi funkcióit a beszámolási időszakban, és mit tárgyalt? Megvitatták-e az ellenőrzések tapasztalatait? Rendkívüli bizottsági ülés adódott-e, s ha igen, milyen halaszthatatlan állásfoglalás, döntés született? Az előző időszakhoz képest fejlődött-e a munka? Felmerültek-e nehézségek — és milyenek — a számvizsgáló bizottsági munka kapcsán.

Az ellenőrzések tapasztalatai

Az ismertetést a költségvetés ellenőrzésével, megítélésével kapcsolatos tapasztalatokkal kell kezdeni. Szólni kell arról, milyennek ítélte a számvizsgáló bizottság a költségvetést, megfelelt-e az a mozgalmi céloknak, a tervezési irányelveknek, a tagság érdekeinek, a takarékosság irányelveinek? A főbb költségtényezők arányai helyesek voltak-e, nem alakult-e ki indokolatlan aránytalanság?

A továbbiak során ismertessék, hogy a gazdálkodás, a pénzügyi adminisztráció terén mit ellenőriztek. Vizsgálták-e a gazdálkodás szabályszerűségét, alaki helyességét, a bizonylati elv következetes megtartását? Milyen következtetéseket vontak le a gazdálkodás elemzéséből, milyen eltéréseket tapasztaltak az előirányzatoktól? Ki kell emelni, hogy a gazdálkodás mennyiben segítette vagy gátolta a szakszervezeti mozgalom, vezető szervei, testületei által megfogalmazott általános és helyi alapszervezeti célok elérését.

Fontos témája a beszámolónak, hogy tett-e, és milyen javaslatokat a számvizsgáló bizottság a gazdálkodás fejlesztésére, az esetleges hibák kijavítására, észrevételeiket, javaslataikat figyelembe vették-e, az esetleges helytelen gyakorlatot megszüntették-e?

Szóljanak a szakszervezeti bizottsággal, a tisztségviselőkkel való kapcsolatról. Noha a számvizsgáló bizottság ellenőrzi az szb gazdálkodását, ténykedése beletartozik abba a sokrétű munkába, amelyet a szakszervezeti szerveknek a mozgalmi célok eléréséért a tagság érdekében kell kifejteniük. Ezért nagyon fontos a közvetlen, elvtársi kapcsolat kialakítása, amelynek állásáról a tagságot ugyancsak tájékoztani kell.

Vélemény a gazdálkodásról

A számszerű mérlegbeszámoló áttekintést ad az elmúlt félév vagy év gazdálkodásáról. Ezért be kell számolni arrról, hogy a költségvetés jó volt-e vagy sem, a tervezés helyesnek bizonyult-e, volt-e túllépés, költségvetési módosítás, ha igen, indokolt és szabályos volt-e, a költségvetés lehetővé tette-e a feladatok végrehajtását, érvényesült-e a takarékosság? Elemzés útján a számok mögé kell és lehet világítani, és ezzel jó eligazítást adni a tagságnak.

A területi szakszervezeti bizottságok mellett működő számvizsgáló bizottságok arról is számoljanak be, hogyan segítették az alapszervezeti számvizsgáló bizottságok munkáját, vannak-e ennek akadályai, mit lehet tenni ezek elhárítására?

A számvizsgáló bizottság a tagság megbízásából mérlegeli, elemzi az alapszerv, illetve a területi bizottság vagy a központi vezetőség gazdálkodását. Ennélfogva a tagság is jogosult arra, hogy bírálja a számvizsgáló bizottság munkáját, és irányelveket adjon munkájának javításához.

Fekete Ottó

Őszintén mondja meg!

Beszélgetés szakszervezeti tagokkal a bizalmiak és csoportjuk munkájáról

1976 óta sok helyütt és sokszor elhangzott, hol is tartunk az üzemi, a munkahelyi demokrácia megvalósításában, s ezen belül a bizalmiak, jogés hatáskörének érvényesülésében. Nos, erre akarok választ kapni, ezért találomra — csak arra ügyelve, hogy a posta minél több területe képviselve legyen — meghívtam öt postás dolgozót, akiknek semmiféle szakszervezeti tisztségük nincsen.

Czégény Bálintné (Solymár, postahivatal), *Köteles Andrásné* (javítóüzem), *Lapajka Lászlóné* (CSEKKLESZ), *Szabó Sándor* (Bp. 72) és *Tatár Sándor* (Bp. Távb. Ig.) el is fogadta meghívásomat egy kis kötetlen beszélgetésre.

Mivel a megvitatandó témáról egy szót sem szóltam, az első néhány percben akadozott beszélgetésünk. Amikor azonban megkérdeztem, hogy vállalnának-e „bizalmiságot", szinte egyszerre szólaltak meg, s bár különbözött a véleményük, néhány dologban egyetértettek.

— A bizalminak, ha jól akarja ellátni a feladatát, bizony, van mit tennie.

— Nem túl hálás és nem könnyű tisztség a bizalmié, s bizony, néha népszerűtlen feladatokat is el kell látnia.

— Mindenhol nem lehet a bizalmi „jófiú", időnként el kell döntenie, kivel ért egyet: a csoport véleményével, vagy a szakvezetőével. Persze, az ő kötelessége a csoport érdekeinek képviselete.

— *És ha az esetleg nagyobb csoportok érdekeit sérti?*

— Tartunk ma már ott, hogy elfogadjuk a nagyobb csoportok, a társadalom érdekeit, egyéni és szűkebb csoportunké elé is tudjuk helyezni azokat.

— *Tudna példát mondani?*

— Nálunk a postaforgalomnál decemberben senki nem mehet — nem is megy — szabadságra. Sőt az év végi levél- és csomagáradatot csak sok-sok túlórával tudjuk a feladótól a címzettig eljuttatni. Szinte senki nem ódzkodik vagy elégedetlenkedik ilyenkor. De tudnék még más példákat is mondani. Itt van ugye a vasárnapi hírlapkézbesítés kérdése.

— *Mit várnak a jó bizalmitól?*

— Köztudott, hogy ma már jóval nagyobb a bizalmiak hatásköre, ami jó dolog, de élni is tudni kell vele.

— Azelőtt 5-én jött valaki a következő szavakkal: „Adjon harmínc forintot bélyegre"; és jószerivel azt sem tudtuk, ki ő.

— Ma a kötelezőkön felül sok bizalmi emberségből is jelesre vizsgázik. A mi bizalmink, ha rossz a hangulatom, megkérdezi:. — Mi baj, Sándor? Segíthetek?

— Néhány évvel ezelőtt a bizalmit még olyan helyekre is elküldték, amelyhez semmi köze nem volt. A miénk például — más jelentkező nem lévén — TIT-előadásokra járt — mint bizalmi. Ma már ilyen nem fordul elő.

— A legutóbbi választásokon már sokkal jobban megnéztük, hogy ki legyen a bizalmink. Csak olyan jöhetett számításba, aki arra alkalmas, vagy rövid időn belül alkalmassá tehető.

— Az sem elhanyagolható előfeltétel, hogy lehetőleg ugyanolyan munkakörben dolgozzon, mint a csoportbeli tagok.

— Olvastam a Postás Dolgozóban, hogy a választásokon a bizalmiak 40 százaléka kicserélődött, nos a maradék 60-ból még 20-at cserélni kellene, mert nem elég rátermettek, nem képviselik megfelelően a csoport érdekeit. Ma már nem az bizalmi, aki vállalja. A bizalom az alapja a bizalmi tevékenységének.

— Az is lényeges, hogy az újonnan megválasztott bizalmiak a lehető legrövidebb időn belül képzésben, oktatásban részesüljenek, hogy ismerjék saját jogaikat és kötelességeiket. Így rövidebb idő alatt elérhető, hogy a csoport mihamarabb elfogadja a bizalmit, amihez persze a bizalmi rátermettsége is szükséges. Röviden úgy fogalmazhatnék, hogy főleg nem idő, hanem ember kérdése, hogy kit mennyi idő alatt fogadnak el.

— Én még azt tehetném hozzá, hogy mi a 72-esben elégedettek vagyunk a bizalminkkal, hiszen szakmai munkája közben rendszeresen figyel ránk, magáénak érzi gondjainkat, amiben tud, segít vagy éppen javasol, szervez, kezdeményez, tájékoztat.

— *Véleményük szerint milyen egy jó bizalmicsoport?*

— Az a legjobb gyakorlat, ha egy brigád egyúttal egy bizalmicsoport is. Az is jó, ha azonos műszakban dolgozunk, mert így a szabad időnk egy részét is együtt tölthetjük.

— Nekem az tetszik a legjobban, hogy egy-egy bizalmicsoport-értekezleten szinte teljesen kötetlen hangnemben, szabadon vitatkozhatunk a szóban lévő témáról. Ilyenkor zsong a műhely, mint a méhkas. Véleményünk szerint a legdemokratikusabb fórum éppen a bizalmicsoport-értekezlet.

— Alapvető feladatunknak tekintjük az új dolgozók bevezetését a munkába, a csoportéletbe, a helyi szokásokba.

— Az egyik legnagyobb vitát szinte mindig a kitüntetések odaítélése vagy az azokra való javaslattétel váltja ki, hiszen nem akarunk megalapozatlan véleményt kialakítani.

— Elismerem emberi gyarlóságunkat, hogy jogainkat sokkal jobban ismerjük, mint kötelességeinket. Pedig tudomásul kell venni, hogy aki szeretne élni a jogával, annak kötelességét is teljesítenie kell.

— Fellendült a csoportmunka, érdemibb, emberibb lett a kapcsolat. Ma már egyáltalán nem nevezhető felszínesnek. A segélyt például soha nem küldjük el postán, mint azelőtt; mindig látogatással egybekötve adjuk át.

— Én hat éve vagyok postás, azóta dolgozom a solymári hivatalban. Itt más, barátibb, nyíltabb a légkör, mint eddigi munkahelyeimen.

— A csoportértekezletek arra is jók, hogy mintegy szűrőként működjenek, csak a meg nem oldott kérdéseket viszik a bizalmiaink tovább, magasabb szakszervezeti fórumokra.

— *Elismerik a bizalmiak munkáját?*

— A bizalmiak jó része nem is az elismerésért látja el feladatát, hanem azért, hogy csoportját képviselje, ami joga, de megtisztelő kötelessége is.

— Az a jó, ha a bizalmi egyébként is a csoport vezéregyénisége, ezáltal a kollektíva egyik formálója. Eljutottunk odáig, hogy azt a kevés, rossz irányba befolyásoló hangadót lehurrogjuk, ha azok mindig csak elégedetlenkednek, s csak a negatív jelenségeket veszik észre.

— Az is a bizalmi tevékenységének egyfajta elismerése, hogy amíg ő esetleg munkaidő alatt látja el szakszervezeti munkáját, addig őt a többiek helyettesítik, hiszen tudják, hogy a csoport érdekeit képviseli.

— Egyre inkább gyakorlattá válik, hogy gazdasági vezetőink nemcsak elfogadják a bizalmiakat, hanem el is várják tőlük, hogy véleményt nyilvánítsanak. Ez is egyfajta elismerés.

— Azt hiszem, nem kell nagyobb elismerés annál, mint az, hogy alig várjuk, hogy egy-egy értekezletről visszatérve beszámoljon az ott elhangzottakról, s esetleges javaslataink fogadtatásáról.

— *Ezek szerint a bizalmi összekötő kapocs...*

— Igen. Az elmúlt időszakban ebben is lényeges minőségi változás következett be. Minden, bennünket érintő tervezett intézkedésről tájékoztatást kapunk, s kérik a véleményünket, amelyet a lehetőségekhez képest figyelembe is vesznek.

— A mi bizalmink az elmúlt évben például tájékoztatott minden nagyobb horderejű kérdésről, így a kollektív szerződés módosításáról, a törzsgárdaszabályzat megváltozásáról és az ötnapos munkahét tervezetéről.

— Úgy érezzük, kellőképpen tájékoztatnak minket, hiszen a főbizalmin, a bizalmin vagy a bizalmiküldöttön keresztül minden információt megkapunk. Sokszor nem lehet a szakmai és a szakszervezeti információt különválasztani, jó néhányszor előfordult azonban, hogy a bizalminktól előbb kaptunk tájékoztatást, mint ugyanabban a témában a szakvezetőnktől.

Lehet, hogy az itt leírtakból nem tűnik ki, de kérdéseinkkel igyekeztünk beszélgetőpartnereinket bíráló megjegyzésekre, észrevételek megtételére serkenteni. Ők azonban csak jót mondtak. Valóban ennyit javult volna a csoportok és a bizalmiak tevékenysége. Ahhoz, hogy erre teljesebb választ tudjunk adni, bizalmiakkal, főbizalmiakkal is el kell beszélgetnem.

Mezőfi László

NEMZETKÖZI HÍREK

KÉTTAGÚ KÜLDÖTTSÉGÜNK utazott Maliba január 5-én *Megyeri László* kv-titkár vezetésével, a Postai és Távközlési Dolgozók Szakszervezetének meghívására.

A nyugat-afrikai ország társszakszervezetével 1968 óta van kapcsolatunk. Több alkalommal cseréltünk delegációt. Ez alkalommal küldöttségünk megbeszélést folytat az időszerű szakszervezeti feladatokról, és tanulmányozza az afrikai postás és hírközlési dolgozók szakszervezeteinek tevékenységét.

A KUBAI Postás és Távközlési Dolgozók Szakszervezete december 17—18-án tartotta III. országos kongresszusát. Szakszervezetünk elnöksége táviratban köszöntötte a kongresszus küldötteit, és sok sikert kívánt kubai szaktársaink életkörülményeinek fejlesztéséhez.

E NAPOKBAN, január 22—23-án tartja XIV. kongresszusát a Szovjet Hírközlési Dolgozók Szakszervezete. Az egymillió 930 ezer taglétszámú szervezet magába tömöríti a posta, a távíró, a telefon, a rádió, és a sajtóterjesztés dolgozóit.

A kongresszus küldöttei meghallgatják a központi vezetőség beszámoló jelentését az 1977 és 1982 között végzett munkáról, meghatározzák a szakszervezet jövő feladatait, megválasztják a vezető testületeket és a tisztségviselőket.

A szovjet testvérszervezet a beszámolási időszakban nagy erőfeszítéseket tett a hírközlési dolgozók munkakörülményeinek, életszínvonalának emeléséért. Az elmúlt ötéves tervben 17-18 százalékkal emelkedett a hírközlésben foglalkoztatottak átlagos havi bére.

Szakszervezetünk elnöksége táviratban köszöntötte a kongresszus résztvevőit.

Krakk József

Társadalmi vita után

A törzsgárdaszabályzat módosítása

A postán 1977. január 1. óta van törzsgárdaszabályzat. A törzsgárdaszabályzatok népgazdasági szintű vizsgálata bebizonyította, hogy egyes területeken, vállalatoknál az eredeti céltól eltérő gyakorlat alakult ki. A helytelen gyakorlat megszüntetése végett szükségessé vált a törzsgárdához tartozás feltételeinek és az ezzel járó erkölcsi és anyagi megbecsülésnek egységes alapelvek szerinti szabályozása. Ezért adta ki a Minisztertanács és a Szakszervezetek Országos Tanácsának Elnöksége 1021/1980. (VII. 10.) számú együttes határozatát.

Az együttes határozat főbb alapelvei:

● A törzsgárdához tartozás követelményeinél a munkaviszonyban töltött éveken kívül feltételként kell meghatározni a kifogástalan munkát és a fegyelmezett magatartást.

● A törzsgárdatagság legalacsonyabb fokozatához legalább 5 év szükséges.

● Az egyes törzsgárdafokozatok elérésekor — a beosztástól és keresettől függetlenül azonos összegű — egyszeri jutalom adható, melynek felső határa 8000 forint. Ezen felül további anyagi elismerés — ajándéktárgy, jutalomszabadság stb. — nem adható.

● Nem lehet a törzsgárda tagja az, aki fegyelmi büntetés hatálya alatt áll, kötelezettségeit megszegi, vagy fegyelemsértő magatartást tanúsít.

A törzsgárdaszabályzatokat január 1-ig felül kellett vizsgálni és az alapelveknek megfelelően módosítani. A posta is felülvizsgálta törzsgárdaszabályzatát és a módosítástervezetet 1981 augusztusában társadalmi vitára bocsátotta.

Melyek voltak a legvitatottabb kérdések, és milyen új vonásokkal gazdagodott a szabályzat?

1. Mennyi szolgálati idő után lehet valaki a törzsgárda tagja? Nemcsak a vitákon, hanem azt megelőzően is különböző fórumokon a dolgozók többsége úgy ítélte meg, hogy 5 év munkaviszony kellő alapot ad arra, hogy a dolgozó végleg kötődjön a postához. A kérdést — melynek jelentős anyagi vonzata van — a posta vezetői szakszervezetünkkel egyetértésben teljesítették.

2. Az egyes törzsgárdafokozatok, mennyi évhez kapcsolódnak? A dolgozók részéről — a vitát megelőző korábbi fórumokon — többször elhangzott az az észrevétel, hogy az egyes fokozatok között indokolatlanul hosszú a 10 év várakozási idő. Így a módosítás már 5 évenkénti fordulókat tartalmaz. A dolgozók ezt megelégedéssel fogadták.

Ugyanakkor, éppen e kérés teljesítésével kerültek egyes törzsgárdatagok indokolatlanul hátrányos helyzetbe, s ennek — nemcsak az érdekeltek — szenvedélyesen hangot is adtak. Kikről van szó, és miért következett ez be?

Azok a törzsgárdatagok, akik 1981-ben 16, 17, illetve 26, 27 törzsgárdaévvel rendelkeztek, az 1977. január 1-ével hatályba lépett szabályzat szerint egyszeri jutalomban még nem részesültek. A módosított szabályzat szerint az új fokozatok egyszeri jutalmára megint nem jogosultak. E dolgozók egyszeri jutalom iránti igénye jogos. A jogos igények kielégítéséhez szükséges anyagi fedezet mielőbbi biztosítását szakszervezetünk szorgalmazza.

3. A legmagasabb összegű törzsgárdajutalmat melyik fokozatnál fizetik? A dolgozók felvetették, hogy az 50 éves törzsgárdafokozat illuzórikus, csak kivételes esetben lehet elérni, sőt a 45 évhez tartozó jutalmat is csak nagyon kevesen élvezik. A legmagasabb összegű jutalom reális fokozata a 40 év. Nők esetében még ez a fokozat sem biztosítja a legmagasabb összeg elérését, mert a nyugdíjkorhatár 5 évvel közelebb van. Ezért kérték, hogy a nődolgozók nyugdíjazásuk alkalmával — amennyiben 30 évet meghaladó törzsgárdaidővel rendelkeznek — kapják meg a jutalom legmagasabb összegét.

A módosított szabályzat mindkét kérést teljesíti:

— a 40 éves törzsgárdafokozathoz tartozó egyszeri jutalom összege 8000 forint;

— a nődolgozót nyugdíjazáskor — amennyiben 32,5 törzsgárdaévvel rendelkezik — 8000 forint törzsgárdajutalomban kell részesíteni.

4. Maradhat-e a törzsgárda tagja a nyugdíjas, ha továbbra is dolgozik? A nyugállományba vonult törzsgárdatagok sérelmezték — szóban és írásban —, ha munkát vállalnak a postán, miért nem maradhatnak a törzsgárda tagjai. A módosított szabályzat sérelmüket orvosolja. Akik mint törzsgárdatagok mentek nyugdíjba, és mint nyugdíjasok dolgoznak, a törzsgárda tagjai maradnak. Törzsgárdaidejüket a ledolgozott órákból teljes évre átszámított idő alapján kell megállapítani. Amennyiben a nyugdíjazás előtti és az átszámított törzsgárdaévek száma alapján a következő fokozatot elérik, részükre az egy összegű jutalmat folyósítani kell.

5. Hogyan és mennyi időre zárható ki a törzsgárda tagja? A fegyelmi büntetés hatálya alatt álló dolgozó — az alapelvekkel összhangban — nem lehet a törzsgárda tagja, tehát a szabályzat szerint a fegyelmi büntetéssel egyidejűleg meghatározott ideig a törzsgárdatagok sorából kötelezően és automatikusan kizárják. Törzsgárdatagsága a meghatározott idő (2 vagy 3 év) eltelte után — szintén automatikusan — folytatódik. Az együttes határozat — s a szabályzat is — a törzsgárdatagság feltételeit megszigorította. Az idő mellett a kifogástalan munkát és a fegyelmezett magatartást hangsúlyozza. Ezért a szabályzat lehetővé teszi, hogy a feltételeket nem teljesítő dolgozót a kollektíva a törzsgárda tagjainak sorából határozott vagy határozatlan időre kizárja. A határozatlan időre kizárt dolgozó 2 év múlva kérheti újrafelvételét.

6. Mikor kapja meg az egy összegű jutalmat a kizárt és visszavett törzsgárdatag? A dolgozók részéről egyik legvitatottabb kérdés volt. Egybevágó véleményként hangzott el, hogy visszavételkor az elmaradt jutalom kifizetése a kizárás időtartamával meghosszabbodik, így a következő törzsgárdafokozat eléréséhez szükséges várakozási idő is hosszabb lesz. A módosított szabályzat ennek megfelelően rendelkezik.

7. Kizárás esetén kérheti-e a dolgozó a döntés felülvizsgálatát? A jogorvoslati lehetőség új vonása a szabályzatnak. Amennyiben a dolgozó a törzsgárdából való kizárását sérelmesnek tartja, az összevont taggyűléstől, illetve a bizalmitestülettől kérheti annak felülvizsgálását. Ennek megtörténtéig a dolgozó törzsgárdatag marad, e fórum döntése pedig végleges.

Ez ideig azokról a kérdésekről szóltam, amelyek a szabályzatba belekerültek. A vitatott kérdések körének ismertetésénél azonban nem lehet figyelmen kívül hagyni a dolgozóknak azt a kérését, amelyben az egyszeri törzsgárdajutalomnak a tárgyévben történő kifizetését igénylik. Az igény jogos. Ezért szakszervezetünk kérte a posta vezetőit, hogy a tárgyévi kifizetés lehetőségét vizsgálja meg. Mint a dolgozók jogos igényét, szakszervezetünk ezt számon tartja, és megoldását szorgalmazza.

Tóth Pálné

Előtérben a minőség és a gazdaságosság

Változások a postaszervek „Kiváló" címért folyó versenyének feltételrendszerében

A szocialista munkaverseny eredményeinek értékelése 1981 tavaszán rendhagyó volt. Ekkor zárult az V. ötéves tervidőszak, melynek eredményei alapján magas szintű állami kitüntetéseket adományoztak, és ekkor fejeződött be a csaknem másfél évig tartó kongresszusi és felszabadulási munkaverseny, amelyben a kiemelkedő eredmények szintén magas szintű kitüntetések elnyerését tették lehetővé.

Az elért eredmények, az elnyert kitüntetések azóta már lassan a feledés homályába merültek, hiszen nemsokára az 1981. évi eredményeket értékeljük. Mégis vissza kell térnünk ehhez, a sokak számára emlékezetes időszakhoz, mivel az értékelés során, valamint a címek odaítélésénél számos észrevétel merült fel a verseny feltételrendszerét szabályozó 1065/1980. sz. vezérigazgatói utasítással kapcsolatban.

A folyamatban levő és a gazdálkodási tevékenységgel összefüggő feltételekre vonatkozó módosítástól (1068/1981. Vig. sz. utasítás) függetlenül az 1981. március 26-i elnökségi ülés állásfoglalásának megfelelően mind a posta, mind a szakszervezet széles körű véleménykutatást folytatott a feltételrendszer egészére vonatkozóan.

A beérkezett észrevételek, javaslatok elsősorban a bázisszemlélet háttérbe szorítását, a versenyző postaszervek sajátosságainak, az együttműködési készségnek és színvonalnak fokozottabb figyelembevételét és az értékelés módszerét tekintve az objektivitás erősítését szorgalmazták.

Volt néhány olyan javaslat is, amely egyáltalán nem, vagy a jelenlegi konstrukcióban nem volt figyelembe vehető. Így például mellőzni kellett a jelenlegi alaphatározatokkal ellentétes javaslatokat, mint például a szöveges pályázatok elhagyását, vagy az olyan újabb minőségi mutatók alkalmazását, melyek csak tovább nehezítenék, bonyolítanák az értékelést stb.

A szolgáltatások színvonalát jellemző minőségi mutatók esetében a változások elsősorban további finomításokat, illetve szigorításokat eredményeztek. Finomításokat olyan tekintetben, hogy az értékelendő szempontok alkalmasabbak legyenek a versenyző egységek sajátosságainak figyelembevételére, és a korábbinál jobban fejezzék ki a szolgáltatásokat igénybe vevők érdekeit is. A szigorítások pedig egyértelműen az egyes szolgáltatások jobb minőségére irányulnak.

A gazdálkodással kapcsolatos mutatókat az előzőkben már jelzett 1068/1981. Vig. számú utasítás — igazodva a belső közgazdasági szabályozórendszerhez — szükségképpen már módosította. Jelentős előrelépésként könyvelhetjük el, hogy ahol csak lehetőség volt rá, megszűnt a bázishoz viszonyító értékelés, és lehetővé vált a változó feltételekhez jobban igazodó, a hatékonyságot fokozottabban szem előtt tartó gazdálkodási tevékenységre való ösztönzés.

A beruházási tevékenységnél a feltételrendszer továbbra is a tervszerűséget ismeri el, de pénzügyi szigorítást alkalmaz. Eszerint „az előirányzott pénzügyi teljesítést (tervszámot) — a műszaki cél és a jóváhagyott műszaki tartalom maradéktalan teljesítése mellett — csökkenteni kell az olyan megtakarítások összegével, melyek ésszerű megoldások és a szigorú gazdálkodás eredményeként keletkeztek." A műszaki fejlesztés területén is a hatékonyságot javító eredményeket kell elismerni.

A munka feltételeiről való gondoskodásnak a munkavédelemnek és a szociális helyzet javításának értékelése a SZOT Elnökségének 45. számú állásfoglalásához igazodik.

A szocialista munkaverseny és az üzemi demokrácia fejlődéséről a kongresszusi határozatokhoz igazodó feltételek alapján kell számot adni, a korábbihoz képest kevesebb számadattal, áthelyezve a hangsúlyt a tartalmi munkát jobban megjelenítő szöveges értékelésre.

A feltételrendszert összességében vizsgálva megállapítható, hogy a módosítás irányvonala megegyezik az elvárásokkal. A korábbiakhoz képest jobban hat abba az irányba, hogy a versenyben részt vevő postaszervek alapvető feladata — a mindenkori postai feladatok szerves részét képező — saját tervük végrehajtása legyen. A bázisszemlélet háttérbe szorításának kezdeti fázisában vagyunk ugyan, de már ez is kedvezően befolyásolhatja a szolgáltatásokat, a gazdálkodást és az együttműködést egyaránt. Összhangban a VI. ötéves tervfeladatok végrehajtását segítő munkaversenycélokkal, a feltételrendszer az értékelésnél kiemelt szerepet szán:

— a fenntartási tervfeladatok végrehajtásának,

— a nyilvános távbeszélőállomások üzemképességének,

— a szolgáltatások és a közönségkapcsolat javításának.

Sajnos, nem sikerült eleget tenni olyan kívánalmaknak, mint az értékelési szempontok számának csökkentése, illetve az egyes postaszervek különleges adottságainak a jelenleginél méltányosabb figyelembevétele. Ide kapcsolható a pályázattal járó adminisztráció csökkentése iránti jogos igény is. E kívánságok teljesítésének ma még számos akadálya van.

Bizonyára előbbre lépést fog jelenteni a központi határozatok, irányelvek közeljövőben várható felülvizsgálata, illetve módosulása. Ekkor látszik célszerűnek azoknak az észrevételeknek, javaslatoknak a figyelembevétele is, melyek a jelenlegi konstrukcióba nem fértek bele, mert a pályázati feltételrendszer további tartalmi módosításán felül alapvető szerkezeti változtatást is igényelnek.

Mészáros József

A dolgozók érdekében

Pótlék a szombaton és a vasárnap végzett munkáért

Magunk mögött tudjuk az előző évet, 1981-et, és elérkezett az új esztendő, 1982. Nincs szándékomban és nem is érzem magam illetékesnek arra, hogy mérleget vagy számadást készítsek a múlt év eredményeiről, gondjairól. Úgy érzem, annyit azért megtehetek, hogy néhány dologra tárgyilagosan utaljak, felvillanásszerűen visszaidézzek.

Szerintem is igaz, hogy 1981-ben keményebb és nehezebb feltételek között éltünk és dolgoztunk, mint korábban. Meggyőződésem azonban, hogy a tagság érdekében nem kevesebbet, hanem többet dolgoztunk. Szakszervezetünk jó néhány olyan munka és intézkedés kidolgozásában vett részt, sőt cselekvő részese volt, amelyek a posta vezetőinek sem kevés erőfeszítését igényelték.

Több olyan téma került napirendre, amelyek kidolgozása, bevezetése a tagság, a dolgozók előzetes bevonásával történt. Méghozzá nem is akárhogyan, hanem a legszélesebb demokratizmus érvényesítésével, vagyis társadalmi viták útján. Ezek között indokolt megemlítenem az öt évre szóló kollektív szerződés megkötését, a törzsgárdaszabályzat módosítását, az egyenruha korszerűsítését, s nem utolsósorban az ötnapos munkahétre való áttérést.

Hol tartunk ma, 1982 januárjában a megvalósítással?

— A kollektív szerződés már 1981 közepén hatályba lépett;

— az új törzsgárdaszabályzat ez év január 1-től érvényes, (ezzel munkatársam a lap e számában külön cikk keretében foglalkozik),

— az egyenruha korszerűsítése lényegében megtörtént, (az igazgatóságok területén próbaviselésre ki van adva, a jellemző munkakörökbe),

— az ötnapos munkahét ugyancsak 1982. január 1-től az egész posta területén megvalósult.

Az igazsághoz tartozik az is, hogy mindezek anyagi feltételeit az éves tervekben kellett megteremteni, ami bizony, korántsem tekinthető egyszerű dolognak.

Amíg idáig eljutottunk!?

Lehetetlen felsorolni, menynyi véleménykülönbségnek, érveknek és ellenérveknek, szenvedélyektől fűtött, néha kemény hangvételű, sőt idegfeszítő vitának voltunk részesei. Mégis, ha arra kell válaszolni, hogy megérte-e, én is azokkal azonosulok, akik egyértelműen igennel válaszolnak. Azért, mert a leggyakrabban vitatott témákban éppen a társadalmi vitákon elhangzott vélemények, javaslatok segítettek bennünket, de a posta vezetőit is a legcélszerűbb döntés kialakításában. Így volt ez az ötnapos munkahétre való áttérés esetében is, amellyel a lap előző számában már behatóan foglalkoztunk.

Miért foglalkozunk ismét az ötnapos munkahéttel?

Azért, mert akkor utaltunk arra, hogy egy kérdésben, mégpedig a szombaton és vasárnap végzett munka fokozottabb anyagi elismerésében javaslat már volt, de egyetértés nem. Ennek szükségességével ugyan mind a posta, mind szakszervezetünk egyetértett, azonban a megoldás rendszerében és a részesülők körében még volt véleménykülönbség.

Azóta a véleménykülönbségekben a vezérigazgatói értekezlet és szakszervezetünk elnöksége egyetértésre jutott, s december 29-én megjelent a vezérigazgató 1090/81. sz. utasítása.

1982. január 1-től tehát mindazok, akik szombaton és vasárnap „munkát" végeznek — s itt a *munkán* van a hangsúly —, úgynevezett *összevont munkahelyi pótlékban* részesülnek. Az elnevezés abból adódik, hogy e napokon munkát végzőkre az jellemző, hogy együttesen többfajta tevékenységet látnak el.

Mennyi a szombati és vasárnapi pótlék?

— 4 órát meg nem haladó munka esetén 40 forint, függetlenül attól, hogy ezen belül tényleg hány órát dolgozik valaki (például, aki csak két órát dolgozik, részére a 40 forintot akkor is ki kell fizetni),

— 4 és 8 óra közötti munka esetén a tényleg eltöltött órák után további 10—10 forint. (Erre is egy példát: amennyiben egy dolgozó szombaton 6 órát dolgozik, összesen 60 forint illeti meg),

— 8 óra feletti munka esetén egységesen 100 forint (a pótlék mértékének tehát 100 forint a felső határa, függetlenül attól, hogy 8 óránál mennyivel dolgozik valaki többet),

— a pótlék 50 százaléka illeti meg az őröket, a portásokat, polgári fegyveres őröket és az ügyeletet ellátó dolgozókat. (Miért? Mert e munkakörökben a munka egy része készenléti jellegű.)

Természetesen a pótlék megállapításánál a túlmunkát is figyelembe kell venni.

Kik nem kaphatnak pótlékot?

— A készenléti szolgálatot ellátó dolgozók (egyaránt vonatkozik ez a munkahelyi és a lakáskészenlétre),

— a hírlapkézbesítők szombati napon (azért, mert a kollektív szerződés szerint nekik a vasárnap és a hétfő a heti szabad- és pihenőnapjuk),

— az alkalmi munkavállalók, bármilyen címen is történik foglalkoztatásuk (e dolgozók esetében az órabér megállapításánál kell az összes körülményt figyelembe venni),

— „saját" dolgozónak, amennyiben 50 forintos óradíjazással foglalkoztatják (az 50 forint ugyanis már tartalmazza a szombaton vagy vasárnap végzett munka ellenértékét),

— nyugdíjasként foglalkoztatott dolgozóknak (a nyugdíjas eldöntheti, hogy vállal-e munkát szombaton vagy vasárnap; ha igen, akkor ezt órabérének megállapításánál kell figyelembe venni).

Hogyan történik a pótlék megállapítása?

Az összevont munkahelyi pótlék megállapítása szempontjából a szombat 0 órától vasárnap 24 óráig terjedő időtartamot kell figyelembe venni. Nézzünk erre néhány példát:

— Először vegyük azt az esetet, amikor egy dolgozó pénteken este 18 órától szombaton reggel 6 óráig dolgozik. Neki 6 munkaórája esik szombatra, ezért 60 forint pótlék illeti meg.

— A második esetben tételezzük fel, hogy szombaton reggel 8 órától vasárnap reggel 8 óráig dolgozik valaki. Ezért 100 forint pótlékot kell fizetni a dolgozónak.

— Harmadik esetünkben a dolgozó vasárnap este 20 órától hétfő reggel 6 óráig dolgozik. Ekkor neki 40 forint pótlék jár.

A pótlék megállapításánál tehát azt kell hangsúlyoznunk, hogy az adott műszakból hány óra esik a szombat 0 óra és a vasárnap 24 óra közé.

Az érdekeltek körében ez az intézkedés bizonyára osztatlan megelégedést vált ki. Az ő nevükben szakszervezetünk részéről is köszönetünket nyilvánítjuk a posta vezetőinek, hiszen ehhez jellentős összegű anyagi feltételt is kellett biztosítani.

A postán csaknem 50 ezer azoknak a száma, akiknek az 5 napos munkahét keretében minden szombatjuk és vasárnapjuk szabad. Mintegy 15 ezer dolgozónak azonban szombaton vagy vasárnap, illetve mindkét napon dolgoznia kell. Ez a posta szolgáltató jellegéből adódik. Joggal megérdemlik a fokozottabb anyagi elismerést, hiszen rajtuk múlik, hogy amíg mások élvezik a szabad szombatokat és vasárnapokat, a közönség a postai szolgáltatásokat zavartalanul igénybe vehesse.

Kovács József

A Közlekedéstudományi Egyesület postai és távközlési tagozatának február havi programja

Február 2. (kedd), 15 óra, VI., Népköztársaság útja 3. Révész Gábor: Analóg fénysávú átvitel torzításának mérése (második rész).

Február 10. (szerda), 15 óra, VI., Népköztársaság útja 3. Horváth László—Mazgon Sándor—Nobik Lajos: Beszámoló a CCITT XVII. (adatátvitel) és az LTG-munkacsoport 1981. évi őszi üléséről.

Február 16. (kedd), 15 óra, VI., Népköztársaság útja 3. Verebélyi Tibor: Postai légkábel építése kisfeszültségű erősáramú oszlopsoron.

Február 17. (szerda), 14 óra, VI., Népköztársaság útja 3. Dr. Gyürke József (felkért hozzászóló Szabó Kálmán): Állami távközlési berendezés és vezeték idegen ingatlanon való elhelyezésének gyakorlati kérdései.

Február 17. (szerda), 9 óra, V., Kossuth Lajos tér 6—8. IV. em. 437. A Wandel-Goltemann cég bemutatja a DA—10 típusú protokoll teszterét, amely adatátviteli összeköttetések és számítógépek hálózati csatlakozásának vizsgálatára alkalmas.

Február 17. (szerda), 15 óra, V., Kossuth Lajos tér 6—8. IV. em. 437. Fellegi József: Videoton digitális modemek.

Február 24. (szerda), 15 óra, VI., Népköztársaság útja 3. Miklósi József: Az automatizált levélfeldolgozás tapasztalatainak értékelése.

Február 25. (csütörtök), 14.30 óra, VI., Népköztársaság útja 3. Dr. G. Tóth Károly—Bartha József—dr. Ferenczy Pál—S. Tóth Ferenc: Teletext kerekasztal-munkabizottság alakuló megbeszélése.

Az önállóság boldog érzetével

Köszönet a BKV szocialista brigádjának

Nehéz a hála egyszerű, de sokat kifejező szavát felkerekíteni. A szót — *köszönöm.*

Pedig csupán ennyit üzen szerkesztőségünkön keresztül a szentendrei HÉV végállomása melletti újságos kioszkban dolgozó postás asszony.

Születése kezdetétől viselt testi hátrányáról, életének egy maga választotta bátor állomásáról, sorsának néhány fontosabb epizódjáról lapunkban tavaly cikket írtunk. Azt is megemlítve a róla szóló, méltán nyilvánosságot érdemlő portréban, hogy otthonából a munkahelyére édesanyja kíséri-szállítja naponta egy már ugyancsak kiszolgált rokkantkocsival.

Az írás eljutott a Budapesti Közlekedési Vállalat szentendrei HÉV üzemegységében dolgozó *Tmk szocialista brigádhoz* is, amelynek tagjai, mint anynyian a kisvárosban, *Antalóczy Magdolnának* személyes jó ismerősei, házi gondjainak állandó orvoslói.

Magda munkahelye előtt tavaly októberben váratlanul megjelent a kollektíva, s az ablaka elé helyezték a szabad idejükben tervezett-készített vadonatúj rokkantkocsit. Egy olyan, mindent tudó szállítóeszközt, amelybe az asszony segítség nélkül ki- és beemelheti magát, s azonkívül, hogy egyedül tudja hajtani, hátának egy-egy mozdulatával ügyesen kormányozhatja is. És hogy az ajándékot az időjárás viszontagságaitól is megóvják, palatetővel hosszabbították meg a lapárusító helyet, így készítve a kocsinak egyszerű, de igen célszerű „garázst".

Az utcai mozgásban másokra szoruló hírlapárus azóta minden segítség nélkül közlekedhet: bevásárolhat az üzletekben, szép időben ott levegőzhet, ahol kedve tartja, tehermentesítheti az őt boldogan segítő, de már bizony megfáradt édesanyját.

A sokat jelentő ajándékot a helyi tanács műszaki osztályvezetője is megtetézte. Ígéretet tett, hogy azokon a járdaszegélyeken, melyeken át Magda az otthona és az újságárusító pavilon között rendszeresen közlekedik, felfutó részt építtet.

1981 a rokkantak éve volt. Sokan tartottak tőle, és gyakran nyilvánosan is elhangzott, hogy társadalmunk olykor hajlamos a lelkesen szervezett kampányok céljait utólag elfelejteni. A mozgássérültek életének megkönnyítését azonban nem lehet, nem szabad alkalmi feladattá lefokozni megsegítésük, gondjaik részbeni átvállalása folyamatos emberbaráti kötelesség. A BKV nyolcszoros aranykoszorús, vállalati kiváló brigádja nem „kampánylázból" konstruált pótolhatatlan segítőeszközt a kétgyermekes, rokkant asszonynak. Ez a szocialista közösség ugyanis az elmúlt esztendőkben már három, kézzel hajtható és két motorral működő kocsit adott át az arra rászorulóknak.

Ezért mond most köszönetet a Tmk-brigád tagjainak: *Fischer Józsefnek, Horváth Sándornak, Varga Lajosnak, Elsik Józsefnek* Antalóczy Magdolna. A saját és sorstársai — az egész társadalom nevében.

— simon —

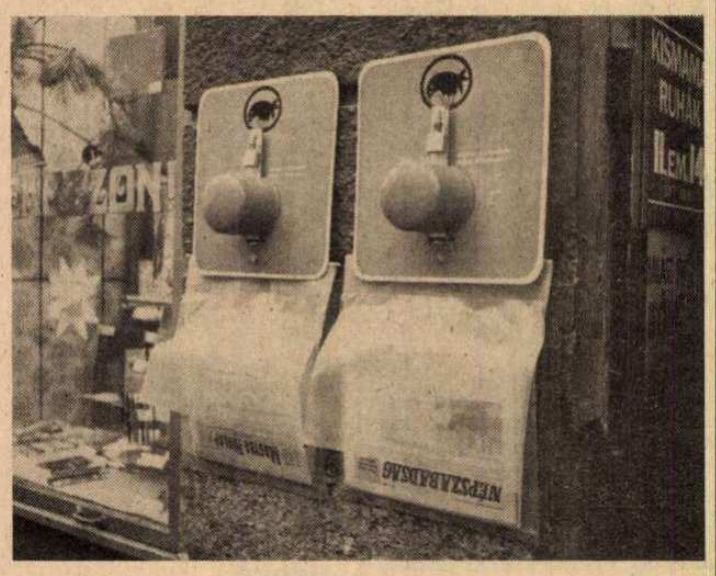

Hírlapárus becsületpersely. (Az ötlet nem rossz, de miért nem a posta emblémáját tették rá? A holló ugyanis az irányítószámé.)

HÁZUNK TÁJÁN

A XVII. kerületi F—314 számú telefonfülke előtt zöld autó áll, a fülkében pedig egy telefonszerelő. Az egész apparát szétszedve. Várok sorombra, hiszen látom, hogy már szerelgeti is össze a fiatal szerelő. Várok, várok. Aztán: nyugi, tovább várok. Itt nincs ugyan sorban állás, mert én vagyok az első és utolsó „telefonigénybevevő", de hiába várok, a telefon is elromlik egyszer, főleg a rongálók keze nyomán. Hirtelen kiszól a szerelő:

— Csak fél óra múlva lesz kész, addig elmehet!

Elmehetek, ha akarok — így magamban. El is ódalgok. Nagy kárt okozhattak ezek a pocsék rongálók, hogy ennyi ideig tart megjavítani. A sarokhoz érve legyökerezek. Ezt hallom:

— Itt vagy, Manci? Szóval ott hagytam abba, hogy ...

★

Kicsi, de „erős" forgalmú posta Rákoscsabán, a Derű mellett. Belépek. Egyedüli igénybevevő vagyok. Végre. És végre, a kis felvételi ablaknál mosoly fogad.

— *Jó a telefon, csókolom?* — kérdezem.

— Próbálja ki — úszik rá a válasz.

— *Szóval nem tudja? Mármint más telefonáló...*

— Mondtam már, próbálja ki!

Ejnye, már nem is annyira bizalomkeltő az a mosoly.

— *Szóval: próbáljam ki. Rendben, adjon egy próbapénzt.*

— Jó — mosolyog tovább a postáskisasszony —, tessék a próbapénz. Két forint.

— *És ha a próba azt mutatja, hogy rossz a készülék, akkor azt is én fizetem?*

— Igen. És én abból megtudom, s aszerint informálom majd a többi kedves igénybevevőt.

★

A szép, tiszta és érthető táviratszöveghez jó írógép és jó gépíró szükségeltetik. Táviratom érkezik, írógéppel imígyen van kitöltve: „agyo sokk boldoggságot kivá év apodra A ci." — A vak is két hibára figyelhet fel. Az egyik: rossz az írógép, nincs rajta *n* és *N* betű, egy illetékesnek meg kellene a posta írómasináját csináltatni; a másik: rossz a gépíró, mert a szöveg szerint agyon vagyok kívánva, méghozzá *sokk* boldo*gg*sággal, és én ezeket a kívánságokat még akkor sem szeretem, ha A ci kívánja őket.

★

Két levél. Kedves Mancikám! Ezt a levelet az iskolapadban írom. Képzeld, találkoztam Szabados Pityuval, és szerelmet vallott nekem, Világszép Nádszálkisasszonynak hívott, éppen engem, aki 80 kiló is vagyok... Jaj, abba kell hagynom, mert most veszem észre, hogy a mellettem ülő Kovács Jancsi nézi a levelemet. Most éppen azt mondja, pedig én nem szóltam neki, hogy ő nem azt nézi, hogy mit írok, hanem hogy milyen szépen írok. Puszil: Juci.

A válasz: Kedves Jucikám! Itthon elterjedt, hogy te és Szabados Pityu... érted? De hogyan és ki terjeszthette el, megfoghatatlan. Kovács Jancsival találkoztam, és azt mondta, hogy biztosan a postás kézbesítő felbontotta a leveledet, és így... most már érted? Ki tudja? Nem bírok rájönni.

★

Bodnár Bandi fiatal kézbesítő, felesége is kijött a pénztárból kézbesíteni, ahogy mondja: „Nekem ne beszéljen egy kézbesítő se, hogy milyen könnyű az irodistáknak" — s most állítja, hogy az utcákat járva kipiheni magát, ez a munka valóságos turisztika, mely felüdít, kikapcsol.

Bodnár Bandi a minap az utca elején búgatja kismotorját, a harmadik háznál leáll, bekiált, mire fiatal asszonyka siet a kiskapuhoz. Egy maréknyi karácsonyi üdvözlőlapot és két levelet ad át neki Bodnár Bandi, majd hozzáteszi: — Nem akar tőlem karácsonyi üdvözlőlapot venni?

— Hogyne vennék, legalább nem kell sorbaállnom érte.

A megkötött „üzletből" máris úgy ítélek, hogy jó a kapcsolat a fiatal kézbesítő és a lakosság között. Meg is kérdezem, hány karácsonyi lapot adott már el:

— A vállalásomat, 400 darabot, 50 százalékkal túlteljesítem, vagyis 200-zal többet adok el, és még 200-zal többet.

— *Hogyan? Nem értem. Hiszen a többleteladás is 400, s az 100 százalék túlteljesítésnek felel meg.*

— Igaz is, meg nem is, mert a másik 200-zal a feleségemnek besegítek, tehát az ő kvótáját emelem. Persze, még neki is lesz túlteljesítése, hadd tudja meg, milyen nehéz ez a kézbesítői munka.

Ez is megoldás. Úgy látszik, Bodnár Bandi kézbesítőnek nemcsak a lakossággal és a fűredi központban levő vezetőkkel jó a kapcsolata, hanem a feleségével is, ami manapság nem lebecsülendő.

Dénes Géza

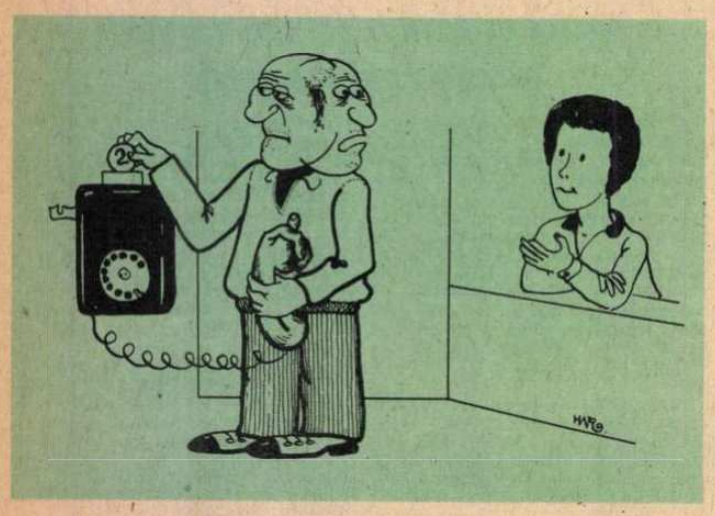

Majdnem ötven százalék szociális célokra

Szakszervezetünk 1982. évi költségvetése

A SZOT elnöksége — csakúgy, mint az előző években — 1982. évi költségvetési irányelveiben is az ésszerű, takarékos gazdálkodást tűzte ki feladatként a szakszervezeti szervek elé. A gazdálkodás alapja a reális tagdíjbevételi terv, melyet viszont csak lelkiismeretesen végrehajtott tagdíjbesorolás alapján alakíthatunk ki.

Szakszervezeti tagságunk tagdíjosztályba sorolását, melyet az érvényes határozatok értelmében évente el kell végezni, 1981-ben is végrehajtottuk. E munka folyamata a szakszervezet minden szintjén végigvonul, a bizalmicsoportoktól az ágazati szintű összesítésig, s mindig különös jelentősége van. Fontosságát bizonyítja az a tény, hogy anyagi forrást képez a politikai feladatok megvalósításához, a tagság igényeinek kielégítéséhez. Az ilyenkor készített felmérések szolgáltatnak számítási alapot a következő időszak várható tagdíjbevételeihez is.

A besorolás előkészítése, a tagdíj alapjául szolgáló béradatok összegyűjtése mindig pontos, figyelmes munkát igényel a bérszámfejtőktől és a szakszervezeti aktíváktól egyaránt. A legutóbbi besorolások alapján az egy dolgozóra jutó havi átlagdíj 2 forinttal növekedett, s jelenleg 37 forint. Ez a növekedés havonta 140 ezer forint bevételtöbbletet jelent. Tagdíjbevételünk emelkedéséhez a taglétszám növekedése is hozzájárult.

A tizenhét tagdíjfokozatot tartalmazó táblázaton a 20 forintos tagdíjosztályban mintegy 100-zal, a 25 forintosban 1800-zal csökkent a létszám, míg az 50 forintos tagdíjosztály nagyjából ugyanennyivel, a 60 forintos pedig 1100-zal növekedett. Tagságunk harminchat százaléka — 21 600 fő — a 30, illetve a 35 forintos tagdíjosztályba tartozik.

Az 1982. évi költségvetések készítésénél a 37 forintos átlagtagdíj elérésére számítottunk, s ezzel együtt taglétszámunk növekedésére. A szervezettségi szintet emeljük, a tagdíjfizetési készség nagyon jónak mondható arányát megtartjuk.

Tagdíjbevételi tervünk 7 százalékkal több az 1981. évi előirányzatnál: 28 millió forint. Ebből az összegből kell fedezni az alap- és középszintű szervek, valamint a központi vezetőség felhasználásainak jelentősebb hányadát. A központi vezetőség és a területi bizottságok fenntartása a várható tagdíjbevétel 50 százalékát teszi ki.

Az alapszervezetekre bízott összegek — s velük együtt a felelősség — tovább növekednek, felettük csak a tagság széles rétegeinek véleményét figyelembe véve lehet rendelkezni.

Az alapszervezeti költségvetések összesítésekor megállapíthattuk, hogy a bevételek döntő részét (67,7 százalékát) a tagdíjbevétel adja. A további bevételek a jóléti és kulturális alapból, a szakszervezet központi szociális támogatásából és egyéb, a fentiekben nem részletezett bevételekből származnak.

Az összes alapszervezeti bevétel 1982-ben 16,7 millió forint lesz. Az alapszervezetek által tervezett szociális, kulturális, sport, üdültetési, valamint szervezési és ügyviteli felhasználások a tervezett bevételeknél nagyobb összeget, mintegy 17,6 millió forintot tesznek ki. A tervezésnél fennálló költségvetési hiány azonban összhangban van a jelenlegi pénzügyi helyzettel, s alapszervezetenként változó mértékű. A körülbelül 900 ezer forintos forgóalap-felhasználás a kiadásoknak mindössze fél százalékát teszi ki.

Szakszervezeti bizottságainknál az összes kiadások mintegy 50 százaléka szociális célokat szolgál. Az intézményes szakszervezeti segélyek meghatározott normatívákkal az 1981. évivel azonos nagyságrendben kerültek a költségvetésbe. A rendkívüli szociális segélyek, melyeket elsősorban a nyugdíjas, jogfenntartó tagoknak juttatunk, 250 ezer forinttal növekednek. A szociális kiadások között jelentős a nyugdíjas tagokkal, a különféle szociális rendezvényekkel kapcsolatos előirányzat. Több a nagycsaládosoknak és a gyermeküket egyedül nevelőknek biztosított juttatás előirányzata.

A kulturális célú kiadásokat magába foglaló tervszám meghaladja a 4 millió forintot, de ezen belül a könyvtári, az ismeretterjesztési, a propaganda célú kiadások csak kismértékben növekedtek. Változatlanul a különféle kirándulásokkal kapcsolatos előirányzatok képezik a kulturális kiadások jelentős részét.

Nem mondható nagyarányúnak a sportcélú kiadások előirányzatának növekedése sem. A sportolással kapcsolatos tervszámok csak 4,7 százalékát adják az összes alapszervezeti felhasználásoknak.

Jelentős figyelmet fordítottak a társadalmi aktívák jutalmazásának tervezésére bizottságaink. Aktíváinktól elvárjuk, hogy megválasztásukkal vállalt kötelezettségüknek eleget tegyenek, de az alapszervezetektől is joggal elvárhatjuk, hogy a végzett társadalmi munkát értékeljék és elismerjék.

Az elnökség és a központi vezetőség a múlt hónapban megtárgyalta és elfogadta a szakszervezet 1982. évi költségvetését. Az elnökség határozata kimondta, hogy a gazdálkodás minden területén érvényt kell szerezni az ésszerű takarékosságnak, gondoskodni kell a tagdíjak időben történő befizetéséről, s fokozott figyelmet kell fordítani a szervezettségi szint további emelésére.

A szakszervezeti munka zavartalan ellátásának a pénzügyi feltételei megvannak, de választott tisztségviselőink szorgalmas, lelkiismeretes munkájának is függvénye, hogy 1982-ben is ki tudjuk-e elégíteni tagságunk növekvő, de jogos igényeit.

Perjési József

Postatörténetünk tárházából

ÍROGATÓ POSTÁSOK

1872-ben jelent meg az olyan első — és ki tudja, talán máig is utolsó — novelláskötet, amelyet postakezelő írt. A könyv címe: A postamesterek kalandjai. Szerzője Szabó Ferenc, aki Rimaszombat postájának volt kezelője. Az alábbi történet a Széchényi Könyvtárban őrzött — lehet, hogy egyetlen megmaradt — példányból való.

Halmi Ida

EGY LEVÉLCÍM

Kedves Olvasóim! Történetemnek színhelye egy vidéki kisváros, név szerint *Vécs.* Nem Pécs, nem is Bécs, csak Vécs. Hogy ilyen nevű városka Magyarországon nincs? Az való igaz, de történetem színhelyének ezt a fiktív nevet adtam, mint ahogy megváltoztattam hőseim nevét is, mert amit elmondani szándékozom, valóban megtörtént eset, nem kitaláció.

A vécsi postának köztiszteletnek örvendő postamestere, Kornél bácsi, akiről az a hír járja, hogy életében annyi levél ment keresztül a kezén, hogy már alakjáról meg tudja mondani, kinek szól, nem csupán a címéről, éppen végezvén az ebédjével, egy pohár sör mellett élvezte a drága, „félkettőről" elnevezett ebédszünetet. Hatalmas füstfelhőket eregetett pipájából, közben fiatal beosztottját oktatgatta.

— Lajos öcsém, külön fölhívom a figyelmét azokra a levelekre, amelyek hiányos címmel vannak ellátva, mert kézbesítéskor a legnagyobb galibát okozhatják. A nálunk feladott, hibásan címzett, vagy olvashatatlanul rossz írással feladott leveleket kellő magyarázattal visszaadjuk a feladónak.

Ilyen értékes okítások közben a nyitási idő, a két óra is elérkezett.

Egy falusi leány tűnt föl legelőször a kiadóablakocska előtt, levelet hozott. Lajos nem tudta kisillabizálni a címet, Kornél bácsi meg éppen kiment a postaszobából, azért a leánytól kérdezte meg, hogy helybe szól-e a levél.

— Igenis kéremalássan — felelte a leány.

— Pálai Vilma úrhölgy ő nagyságának?

— Igenis, kéremalássan — bizonyította a falusi lány.

Lajos, a postakiadó, nyugodt lélekkel tette a levelet a helybe szóló küldemények rekeszébe.

Egy óra múlva a kis ablak előtt egy fiatal kocsis érdeklődött, hogy nincs-e a tekintetes Pálai úrnak vagy a nagyságos asszonynak levele.

— Ide, a városba? — kérdé a nemrég Vécsre jöt Lajos.

— Igenis, kéremalássan! — felelte a legény.

— Nesze, fogjad! — És Lajos átadta azt a levelet, amelyet nem sokkal előbb a falusi leány hozott.

Pálai Vilma úrhölgyet mindenki ismerte a kisvárosban. Ez nem is csoda olyan helyen, ahol a lakosság atyafiakból, barátokból és jó ismerősökből áll.

Amikor a kocsis a szolgáló leánytól beküldte a levelet, Vilma nagysám éppen zongorázott. Egy szép hölgy a zongora mellett festői látvány, és Pálainé nagyon szép asszony volt. De ezt nem lehetett elmondani férjéről, Pálai János úrról, aki bár orvos volt, de feszes tartásánál fogva inkább hasonlított egy gyalogsági őrmesterre, mint orvosra. Arcának fő dísze a bajusza volt, amely mint két varjúszárny ékeskedett az orra alatt.

Mivel Vilma nagysám elmerült az ábrándos akkordok zengzetében, a levél az orvos úrnak lett kézbesítve, aki a címzéssel nem törődve fölszakítá, és olvasni kezdte. De mintha savanyú labdacsot nyelt volna, mereven ránézett zongorázó nejére.

Vilma nagysám valami régi forradalmi áriát dalolgatott, ilyformán:

„És ti, lányok,
maradjatok pártába,
Igaz legény
nem szoríthat karjába..."

— Respektive! — kiáltá Pálai úr. — Asszonyom, önnek is jobb lett volna pártában maradnia.

Vilma nagysám kővé meredve nézett hátra.

— Ez már valami! — felelé megdöbbenve. — Jancsi! Mi lelt téged? Megbolondultál?

— Igaza van, asszonyom, bolond voltam, őrült, megérdemlem ezt a nevet, mert hittem önnek.

— De az istenért! Mi ez? Rejtélyekben beszélsz?

— Dehogy rejtélyekben. Hallja csak ön ennek a levélnek a tartalmát! — Pálai úr nagy bajuszával majd keresztülszúrta a levelet, midőn felolvasta. „Kedves Vilmám! Pár hét múlva találkozunk, s e néhány szó kifejez mindent. Még ma útnak indulok, hogy mielőbb ölelhesselek. Addig is fogadd szerető szívem legfor-

Már megalakulásakor tagjai voltak a postásszakszervezetnek

Nyugdíjas-találkozó a KHI alapítóival

A legtöbb postaszervnél, így a Posta Központi Hírlap Irodánál is, immár hagyomány, hogy évente nyugdíjas-találkozót rendeznek. De az 1981. december 9-i összejövetel mégis különbözött valamiben az eddigiektől. Az érdekeltek nem is tudták, a KHI szakszervezeti bizottsága meglepetésnek szánta, és valóban, nagyon meghatóan, kellemes meglepetés érte a meghívott nyugdíjasokat.

A színhely, mint Budapesten a legtöbb postai rendezvényé, ezúttal is a Postás Művelődési Központ volt. Az e napra összehívott nyugdíjasok, szám szerint negyvenhatan, meg is jelentek, és csak nagyot néztek, amikor beléptükkor valamennyien egy kis ajándékcsomagot kaptak. Mi volt a csomagban? Nem ez a lényeg. Kávé, tea, kakaó, édesség, egy kis üveg itóka. Jóleső, váratlan ajándék, de a lényeg a KHI szakszervezeti bizottságának figyelmessége volt; köszönetét, elismerését fejezte ki azok iránt, akik 1945 óta, felszabadulásunk napjaitól kezdve szakszervezetünk tagjai.

Egyeki Zsolt, a KHI szakszervezeti bizottságának titkára, néhány keresetlen szóval üdvözölte a megjelenteket, és ekkor hozta tudomásukra, hogy ez a találkozó miben is különbözik az eddigiektől. *Itt most azok a főszereplők, akik a postásszakszervezetbe már 1945—46-ban beléptek.* Azokat ünneplik itt most, akik már abban az időben felismerték annak szükségességét, hogy szervezett dolgozók legyenek, hogy mennyire jó egy közösség tagjának lenni. 1945-ig a postásoknak nem volt szabad szervezkedniük. Ezt a jogot nekünk is a felszabadulás hozta meg. Mi is volt akkor? A postát is, mint az egész országot, nagyon nagy károk érték. Ha a mostani forintértékben akarnánk kifejezni, legalább egymilliárdnyi volt a teljes postai kár. Ilyen körülmények között kellett életre kelteni a szakszervezeti mozgalmat, megalakítani az akkori szakszervezeti tanácsot. Üzemi bizottságok jöttek létre a végrehajtó postaszerveknél.

1945. február 21-én összejöttek a budapesti üzemi bizottságok képviselői, és ezen a napon alakult meg szakszervezetünk. A szervezés országos hatáskörű volt, meghatározták az alapszervezetek teendőit. Csak néhány legfontosabb: a munkaviszonnyal kapcsolatos jogok és kötelességek; jóléti, szociális érdekvédelem; család- és balesetvédelem; az alkalmazottakkal való bánásmód kérdése; a jutalmazással kapcsolatos egyetértési jog; kinevezésekre javaslattétel; végül, de nem utolsósorban, a munkás- és népellenes elemektől megtisztítani a postát.

De kanyarodjunk vissza a KHI ünnepelt nyugdíjasaihoz, a nagyon kellemes, hangulatos estéhez! Még a vacsora előtt kerestem az egybegyűltek közül olyan régi postásokat, akik már kezdettől, 1951-től a hírlapiroda dolgozói voltak. Ebben nagy segítségemre volt *Szőnyi Ferencné*, a KHI lelkes aktivistája, aki az ünnepség megszervezésében is részt vett, a meghívottak felderítésétől kezdve a meghívók elküldésén, az ajándékcsomagok beszerzésén keresztül azok kiosztásáig, valamint a finom vacsora összeállításáig.

Már az induláskor hírlapos volt *dr. Serák Mihály*, mindenki kedvelt Miska bácsija vagy Miskája — korosztálytól függően. Tőle tudtam meg, hogy az alapító tagok közt volt *Pál Tibor*, az első igazgató, *Csík Pál*, a helyettese, *Jeskó Sándorné, Tokodi Klára, Kepes Anna. Majtényi Ferencné* is azok között volt, akik már megalakulásakor a KHI-hoz kerültek. Vele és még néhány törzstaggal, *Serák* szaktársszal, *Muhoray Sándorral, Lászlófi Ilonával* kezdtük idézni a múltat, a kezdeti nehéz időszakot.

Igazgatóságonként vették át a területeket, minden megyeszékhelyen megalakult egy megyei hírlaphivatal (mehiv), ahol a dolgozókat meg kellett tanítani a hírlapszolgálattal kapcsolatos összes teendőkre. A Központi Hírlap Irodának kezdetben külön oktatási osztálya volt. Innen indultak tanító körútra a mehivekhez egyrészt a kiadóktól átvett szakemberek, másrészt azok a régi — akkor még fiatal — postások, akik már azon a fokon álltak, hogy oktathatták a hírlapszolgálatba felvett vagy áthelyezett ifjú gárdát. Az ott dolgozók létszáma akkor 1300 volt, nem számítva közéjük a hírlapárusokat. A kiadóktól átvett munkatársaknak lényegesen több bérük volt, mint a régi postásoknak, és jó időbe tellett, mire a mieink is arra a bérszintre kerültek. De ez sem szegte kedvüket, lelkesedésüket. Csak Budapesten 250 előfizetésgyűjtő terjesztette a különböző lapokat. A posta 40 vállalattól vette át a különböző rendszereket, mindegyik a sajátját akarta továbbvinni. Ez kivihetetlen volt, egységes rendszert kellett kialakítani. A mehivek dolgozóit ki kellett oktatni a különböző postai műveletekre, a pénzkezelésre, a számadás készítésére, a kézbesítésre. Mint minden kezdet, ez is nehéz volt, de megérte. Ma már ott tartunk, hogy vannak olyan lapok is, amelyeknél nehezen tudják kielégíteni az igényeket.

Mint minden szépnek, ennek az estének is hamar vége lett, de úgy láttam, senki nem bánta meg, hogy eljött. A régi munkatársak, nyugdíjasok ilyetén megbecsülését csak megköszönhetjük a KHI szakszervezeti bizottságának, vezetőinek.

Török Lászlóné

ÁTADTÁK KECSKEMÉT ÚJ POSTAHIVATALÁT ÉS TELEFONKÖZPONTJÁT

A városnak ez idő szerint legkorszerűbb épülete, a régi postaház szomszédságában. Korszerű körülményeket teremt a benne dolgozó postásoknak, kényelmet az igénybevevőknek. Vajon helyet kaptak-e benne a körzetmesterség dolgozói is?

Disznótorban a „csomagdoktornál"

Benne járunk a télben. Borongós ég, barátságtalan tájék tekintget be a vonat ablakán. Jó lenne havazás nélkül megúszni...

Farmos felé utazom, az egyik kollégámhoz, disznótorra, útközben felelevenednek előttem a szóban forgó postás dolgozó, Nagy Imre munkájával kapcsolatos dolgok. Úgy hívjuk őt egymás közt a többi szaktárssal, hogy a „csomagdoktor", mivel a szállítás során megsérült csomagok papírba csomagolásával, zsákolásával, súlyhiány esetében pedig jegyzőkönyvezéssel foglalkozik. Huszonhat éve dolgozik a postán, különböző munkakörökben meg munkakörülmények között, s ez idő alatt semmi lényeges kifogás nem merült fel a munkájával kapcsolatban. Azt persze tudjuk róla, hogy nem éppen ellensége a jófajta, tőkén termett bornak. Öregszőlőről, ahol lakik, négy kilométert kell esőben, sárban, hóban, fagyban, szélviharban, tikkasztó melegben taposnia a kerékpár pedáljait, hogy elérje az állomást. Felesége szintén a postán dolgozik; takarítónő, a mozgópostakocsikat tisztítja. Ő is Pestre jár munkába, ugyancsak kerékpárral ér el az állomásra, vagy a faluba vásárolni, mivel Öregszőlő csak tanyavilág, ahol nincs üzlet. Három nagykorú gyermekük van, ők is eljárnak dolgozni.

★

Hajnali öt óra. Nagy a sürgés-forgás Nagyék portáján. Az asszonyok előkészítik, tisztítják a disznóvágáshoz szükséges edényeket, késeket; a hozzávalókat előhozzák a kamrából. Közben megérkezik a házigazda két veje is; megiszunk egy-egy pohár pálinkát, s kezdetét veszi a munka.

Délre a nagyjával végzünk, este pedig összejön a család meg néhány vendég a vacsorára; a jól végzett munka öröme meg a friss hurka, kolbász, sült hús ínycsiklandozó illata felpezsdíti a kedélyeket, a saját termésű bor megoldja a nyelvet. A rokonság többsége helyben, a téeszben van állásban. Játékos évődés indul meg a fővárosba bejárók és a falun dolgozók között, s közben elég gyakran felemelkednek a borospoharak az asztalról.

— Érdemes Pestre járni dolgozni? — kérdezi Imre bácsitól némi éllel egyik veje, mivel rajta már jócskán észrevehető az ital hatása. Sajnos ez máskor is előfordul nála.

— Jobban lehet keresni, mint vidéken; meg sokféle munkalehetőség áll a munkavállalók rendelkezésére. Ott nagyobb az esélye annak, hogy olyan munkát végezzünk, amilyet szívesen csinálunk; ott könnyebb megtalálni az adottságainkhoz illeszkedő állást.

— Ezek szerint te szereted a munkádat? — folytatja az ugratást az egyik sógor, aki a helyi téeszben esztergályos, olyan igazi ezermester, aki minden körülmények között feltalálja magát, ezért itt a faluban is megleli a számítását.

— Azt túlzás lenne mondani, hogy pont ezt a beosztást kedvelem, de megszoktam, hozzám nőtt a sérült csomagok kezelése, mint egy sokat hordott ruhadarab; belém idegződtek a begyakorlott mozdulatok. És — nem tréfa — közösségben dolgozom, akármerre megyek az országban, mindenütt postás vagyok, úgy fogadnak.

A hangulat fokozódik, szót szó követ, olykor fején találva a szöget, a vita azonban nem dől el. Bejárni a fővárosba ugyan nem kényelmes, de megvannak az előnyei. Helyben sem rossz dolgozni, s mindkét megoldásnak közös vonása: itt is, ott is helyt kell állni, az adja meg a munka és a dolgozó rangját.

Kellemesen töltött hétvége után indulok haza; dolgos emberek képezték a társaságot, akiknek életük a munka. Egyetlen „apróságot" hagytam volna ki a szórakozásból: az unszolásig kínált ital elleni, már majdnem visszautasításnak tetsző védekezést.

Pálffy István

FILMAJÁNLÓ

KETTÉVÁLT MENNYEZET

Gábor Pál, a rendező és *Vészi Endre*, az író 1968-ban a *Tiltott terület* forgatása alkalmával találkozott először össze alkotótársként. Közös munkájukat bátor témafelvetés, lényeget mutató valósághűen, a konfliktus alaposan átgondolt kibontása, a felvetett probléma felelősségteljes elemzése, a hangsúlyok pontossága, kitűnő színészvezetés jellemezte. S ami talán a leglényegesebb: a mondanivaló tovább élt a nézők gondolatvilágában.

A hazai sikert a televízióban ismételték meg *(Party, Muslincák a liftben)*, majd 1978-ban az *Angi Vera* következett. Ez már meghozta a kettősnek a nemzetközi elismerést is. Érthető tehát, ha új munkájukat felfokozott várakozás előzte meg, s bocsássuk előre: ennek a *Kettévált mennyezet* minden tekintetben megfelelt.

A történet — akár az Angi Verában — azokat a bizonyos „kemény" időket idézi. Itt azonban nem a kezdet kezdetén, 1948 végén, hanem a valóban tipikusnak mondható ötvenes években bonyolódik a cselekménysor. Hőse ugyanúgy, mint ott: antihős. Széll Árpád mérnök ugyanis azóta, hogy mestere ellen hamisan tanúskodott, erkölcsileg belerokkant e lépésébe, s nem találja a helyét. Morális felőrlődését még csak elősegíti magánéletének válsága (felesége otthagyta, s egyedül „neveli" kisfiát és két tinédzser leányát).

Antihősnek neveztem, mert minden kiállása, odamondogatásai, kritikai alapállása ellenére Széll Árpád nem követendő példa emberileg. Önmagának él, s a pillanatnyi örömöknek. Nem becsüli meg az igazi értéket, s Jakab Júlia, a népnevelőként hozzátévedt munkáslány is csak addig érdekes számára, amíg rá nem un, s nem talál „menőbb", divatosabb szerelmet.

Az igazi hőssé így a mellékalak Jakab Júlia válik. Ő az, aki áldozatot hoz másokért, s anya helyett a Széll gyerekek anyja lesz. Nem hőzöng, nem sajnáltatja magát, hanem erején felül teszi a dolgát, s a maga lehetőségeit hagyja veszni, amikor választania kell.

Szemben az Angi Verával, a Kettévált mennyezet melegebb, szívhez szólóbb. (Talán azért, mert nem zárt közegben, hanem a való világban játszódik.) Kemény mű, de nem hivalkodóan aláhúzott kritikájú. Elsősorban az emberi viszonylatokra kíváncsi mind az író, mind a rendező, és a felsorakoztatott negatívumok elsősorban korfestő elemként illeszkednek a történet szövetébe, erősítik a műnek a nézőre gyakorolt drámai hatását. S végül is Jakab Júlia egyéni tragédiája, Széll Árpád határozatlansága a komorló befejezés hangulatában mintegy egyberímel az ország 1956-os drámájával, sokak-sokak tanácstalanságával.

A nagyjátékfilmesként újonc *ifjabb Jancsó Miklós* operatőri munkája színvonalas bemutatkozás. Éli, érzi a színes technikát, remekül komponál mind külsőben, mind műteremben, pompás miliőrajzot ad.

Gábor Pál rendezése nagyvonalú, gondos munka. Érzelemgazdag, jó tempójú, s dramaturgiailag is biztos kézzel viszi át a dráma súlyát Széll Árpádról Jakab Júliára s együtt-érzésünket az arra érdemtelentől az arra érdemesre.

Ebben nyilvánvalóan közrejátszik *Básti Júlia* sokszínű, kitűnő alakítása. A fiatal színésznő tökéletesen azonosul szerepével, s egyaránt hiteles érdes idegenségében s ellágyuló lírájában. Tud kedves lenni, és sajátja a sötét levegőjű drámai pillanat is. A lengyel *Jan Novicki* (*Szersén Gyula* magyar hangjával) szintén telitalálat, mint Széll Árpád. Vonzó és taszító is egyben, és csak akkor múlik el iránta érzett sajnálatunk, amikor teljes mértékben megismerjük.

Ábrahám Edit (Romana) és *Simorjai Emese* (Alíz) két tinédzser két hangra. Az egyik a nyersebb, a másik a simulékonyabb, de mindketten éhesek a szeretetre. A harmadik Széll gyerek: Istvánka *(ifjabb Ábel Péter)* a legelesettebb. Kevés a szövege, de hallgatagon is beszédesen jelen van. Kivált arcjátéka igen eleven. A kisebb szereplők közül igen markáns szerepformálás *Szabó Éva* házmesternéje.

Harsányi György

róbb üdvkívánalmait. Isten veled! Híved örökre M. D."

— Nos, mit szól ön ehhez, asszonyom? Ki ez az M. D.? Ne hozzon ki a sodromból! Ezer ördög és pokol! — üvöltötte az orvos úr. — Megölök mindenkit, akinek a városban M. D.-vel kezdődik a neve. — Ezzel választ sem várva, mint aki gyalogsági rohamra indul, kirohant a szobából.

Pálai úr a szívén ütött sebet, valamennyi gyógyszerét mellőzve, egy üveg pezsgővel akarta gyógyítani, ezért betért egy kávéházba.

— Ugyan, domine Hermann! — fordult a német vendéglőshöz. — Nem tudja, kinek a neve kezdődik itt M. D. betűvel?

— Nos, kit is hogy hívnak? — gondolkodott el Hermann úr. — Mágocsi Dániel az aranymíves, Magler Dávid meg van puskamíves, Mogyoróssy Domonkos földesurat, csakhogy az egy kicsit nagyott hallja.

— Köszönöm, Hermann úr, igazsága vagyon — szólt az orvos, és elszaladt legelőbb Mágocsi Dániel aranymíveshez. Mágocsi alacsony, vézna, szőke, szakállas emberke volt.

— Jó napot! Nem ismeri Mágocsi úr ezt a levelet? — kérdezte Pálai, és a kis „corpus delictit" előmutatta.

— Aranygyűrűt tetszik csináltatni a nagyságos asszonynak? — kérdé, fel sem pillantva munkájából, a derék iparos.

— Nem! — mordult rá az orvos — hanem, ha ismeri ezt a levelet, és nem válaszol, itt van a kezemben a foghúzó, én minden fogát kirángatom!

— Tyűh, amindenit! — ugrott fel az aranymíves — az én fogamat ugyan nem rángatja, uram. — Azzal mint a nyúl, úgy szaladt ki saját lakásából. Pálai doktor utána. De a szomszéd házon megpillantotta a fölírást: Magler Dávid puskamíves. Jól van, gondolta Pálai, ide is bemegyünk.

— Jó napot, Magler úr! Nem ismeri ön ezt a levelet? — kérdé újra az orvos.

— Ezt a levelet? — meresztette szemét a puskamíves — úgy látszik, hogy ismerem.

— Maga szerencsétlen! — üvöltötte el magát az orvos.

— Már amennyire a pókot ismerem — folytatta nyugodtan Magler úr —, minthogy ezek póklábak és nem betűk.

— Nem addig van az, uram! Beszéljen igaz lelkére, különben kettőnk közül egyikünk itt marad holtan.

Magler hirtelen föltalálta magát, és amíg az orvos az érvágót és a többi veszélyes szerszámot az asztalra rakta, kilépett a félig nyitott ajtón, és az ablakon át kiabálta vissza, dolgom van, a feleségemet megyek keresni.

Hiába mérgelődött az orvos, nem tehetett mást, mint elviharzott a holdvilágképű Mogyoróssy Domonkos úrhoz, aki éppen az udvaron pipázgatott egy lócán, az eperfa alatt.

— Szervusz, domine! — kiáltott előre az érkező orvosra.

— Alászolgája! — köszönt vissza az orvos. — Kérem, Mogyoróssy úr, lenne szíves megmondani, ismeri ezt a levelet?

— Ahhá... az orvos úr valamí új recepttel akar megörvendeztetni, az átkozott fülzúgás ellen.

— Szerelmes levél van nálam, uram! — ordított az orvos a süket földesúr fülibe.

— Vagy úgy? Ahhá, he, he, he, tehát valami finom szalámit hozott. No, tessék leülni! Tessék... he, he, he.

— Ah, átkozott ember! — kiáltá az orvos, faképnél hagyva a földesurat, és dolga végezetlenül hazarohant.

— Hol van nőm? — rontott teljesen felbőszülve a szolgálóra.

— A nagyságos asszony elment a postára — feleltè riadtan a szolgálóleány.

Nagyon helyes, gyerünk utána, gondolta az orvos.

Vilma nagysám hiába ostromolta Kornél bácsit, hogy miféle ördöngös levelet küldött az ő urának, mert a postamester nem látta a veszélyes dokumentumot. Közben odaérkezett Pálai úr.

— Ugyan, postamester úr — szólt kétségbeesve az orvos —, miféle levelet küldött nőmnek, amely szinte az eszemtől fosztott meg? Mondja, ki adta fel?

Kornél bácsi műértőleg forgatá a levelet. Jól megnézte elölről, megnézte hátulról is, aztán elnevette magát.

— Kedves orvos úr, de hiszen ez a levél Pécsre szól, és nem Vécsre, jómagam nemegyszer vettem fel és expediáltam Pálai Vilmának levelet Pécsre. Nagy a világ, uram, és Pálai Vilma nevű hölgy több is lakik benne. Persze, az ilyen ákombákom írásnak a kisillabizálásához gyakorlott szem kell.

— Jaj, oda vagyok! Lehetséges ez? Ezt a blamázst! — szólt az orvos megsemmisülve, és sietett bocsánatot kérni jobbra, balra, nejének is megbocsájtotta, hogy őt bolondnak nevezte. Csak Mogyoróssy úrral nem boldogult, az még sokáig odaizengetett hozzá, hogy mikor küldi már el azt a finom szalámit, amiről neki beszélt.

Szabó Ferenc postakiadó
Rimaszombat

könnyebben . egyszerűbben . hogyan . jobban . értelmesebben . hogyan . könnyebben . egyszerűbbe

A POSTÁS DOLGOZÓ KÉRDÉSE:

A POSTÁSOK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

könnyebben . egyszerűbben . hogyan . jobban . értelmesebben . hogyan . könnyebben . egyszerűbben

Hogyan alakul a szociális ellátás a Pécsi és a Budapest vidéki Postaigazgatóságnál?

A Pécsi Postaigazgatóság 1981. december 14-én számolt be a Postások Szakszervezetének Elnöksége előtt az 1981. évi szociális tervének végrehajtásáról. A beszámoló a szociálpolitikai és munkavédelmi feladatok végrehajtását tárgyilagosan mutatta be, nemcsak eredményekről szólt, feltárta a meglevő feszültségeket, a megoldásra váró feladatokat is. Egyrészt a beszámolóról szeretnénk tájékoztatni olvasóinkat, másrészt be akarjuk mutatni az igazgatóság szociális tervét, s hogy azt miképpen szándékoznak valóra váltani. Erről Varga Sándor igazgatónál és Szépe Lőrinc tszb-titkárnál kérdezősködtünk.

— Az igazgatóság milyen eredményekről számolhat be a munkakörülmények javításában?

— Az igazgatósági területben működő postahivatalok, körzetmesterségek, garázsok dolgozóinak munkakörülményeit, szociális ellátottságát még 1979-ben azzal a céllal vizsgáltuk és elemeztük, hogy ennek ismeretében a VI. ötéves tervidőszakban évenként egyre növekvő mértékben — a sürgősségi sorrendet figyelembe véve — javíthassuk a munkahelyi körülményeket. Ezek az intézkedések a postahivatalok és az egyéb elhelyezést szolgáló épületek felújítását, bővítését, valamint új postahivatalok, üzemi épületek létesítését jelentik, ennélfogva a munkahelyi szociális ellátottság javítása mellett a zsúfoltságot is csökkentik.

— Tavaly 25 postahivatalban és 5 műszaki egységnél végeztünk beruházási és nagyobb fenntartási munkákat. Új létesítmények: Szederkény, Szántód, Nagydorog, Kéthely, Nagybajom, Balatonmagyaród, Szigetvár, Balatonmáriafürdő postahivatal és Tamási körzetmesterség. Sajnos, mindezek ellenére korlátozott pénzügyi lehetőségeink lassítják a munkakörülmények javítását, a zsúfoltság megszüntetését. A dolgozók élet- és munkakörülményeinek bemutatásához feltétlenül említést kell tenni arról a tényről, hogy területünkön 242 postahivatal, illetve fiókposta magán-, állami vagy szövetkezeti bérleményben van elhelyezve.

— Folytattuk a gépesítést. Beszereztünk 40 számológépet, 25 motorkerékpárt, 81 kismotor-kerékpárt. A tervezett mennyiségű különleges kerékpárt gyártási nehézségek miatt a postának nem sikerült beszereznie, pedig az igény jelentős. Nem hanyagoljuk el a műszaki szolgálat gépesítését sem. A nehéz fizikai munka gépesítésére várhatóan mintegy 3 400 000 forintot fogunk felhasználni.

— A munka- és védőruhaellátásban tapasztalható gondokon sikerült-e változtatni?

— A munka- és védőruha, valamint védőeszköz-ellátásban országosan érezhető gondokat — igazgatósági intézkedésre — helyileg, az ellátás, a beszerzés decentralizálásával igyekszünk megoldani. Ennek kétségkívül vannak kedvező eredményei. Viszont úgy érezzük, a beszámolóba is jogosan vettük fel a több éve elhúzódó hírlapkézbesítői védőruha-ellátás gondjai mellett, hogy az egyenruha folyamatos szállítása sem zavartalan. Például a múlt év április 1-én esedékes nyári egyenruhából még ez ideig sem érkezett meg 70 pár félcipő, 43 öltöny, 350 ingkabát, 66 esőgallér. Vagy az október 1-ig esedékes téli egyenruhából nem szállítottak 50 pár magas szárú cipőt, 260 posztóköpenyt stb.

— Az egyre emelkedő lakásárak miatt nincsenek könnyű helyzetben a családalapító fiatalok, ugyanakkor még többfelé zsúfoltak a gyermekintézmények, gondot okoz a gyermekek elhelyezése. Az igazgatóság hogyan segít dolgozóinak e valóban fennálló nehézségek leküzdésében?

— Fiataljainknak az ifjúsági parlamenteken is első számú gondjuk és legtöbbet vitatott témájuk a lakáskérdés volt. Ezért már néhány évvel ezelőtt Pécsett — ahol ez a gond a legnagyobb — a városi tanáccsal megállapodtunk 30 munkáslakás építésében. A lakásokat — a boldog tulajdonosok örömére — tavaly februárban átadták. Mint már említettem, Pécsett ezzel, sajnos, még nem oldódtak meg a lakáskérdések, ezért a városi tanáccsal és a lakásépítő szövetkezettel ismét tárgyalásokat folytatunk újabb 30 lakás építésének lehetőségéről. Egyébként az igazgatóság 72 dolgozót részesített összesen 4 700 000 forint kamatmentes kölcsönben. Itt jegyzem meg, hogy felméréseink szerint az idén minden eddiginél nagyobb a családiház-építési szándék.

— A postás dolgozók gyermekeinek elhelyezésére Pécsett a tanáccsal és a MÁV-val együttműködve óvoda építését határoztuk el. A szerződés szerint a kivitelezést, sajnos, csak az 1983—84. évi tervünkbe állíthattuk be. A kilátásba helyezett óvodaépítés hatásaként azonban a pécsi tanács már tavaly is maradéktalanul kielégítette dolgozóink gyermekelhelyezéssel kapcsolatos igényeit. A kerület többi városában, nagyobb községében továbbra is az időnként átadott óvodafejlesztési hozzájárulással tudjuk megoldani a gyermekek elhelyezését.

— A beszámolóból kiderül, hogy igen jelentős összegeket költöttek üzemi étkeztetésre és üdültetésre. Mennyiben sikerült ezeknél a juttatásoknál a dolgozók igényeit kielégíteni — kérdezem Szépe Lőrinc tszb-titkártól?

— Az üzemi étkeztetésben körülbelül 2300-an vesznek részt. Saját üzemeltetésű konyha egyedül Pécsett van. Viszont sikerült az elmúlt években megoldani, hogy Kaposvárott, Keszthelyen, Lentiben helyben, a postahivatal épületében levő, melegítőkonyhás étkezdében kulturált körülmények között vegyék igénybe a dolgozók ezt a szociális ellátást. A napokban adnak át Nagykanizsán is a posta épületében egy 150 adagos melegítőkonyhát. Továbbra is nagy gondunk a változó munkahelyű dolgozók étkeztetése. Elsősorban az a körülmény akadályozza bevonásukat a meleg étellel való szervezett ellátásba, hogy kis létszámú csoportokban, sokszor településektől távol, vagy olyan helységben dolgoznak, amelyben vendéglátó egység nem működik. Egyedül Zala megyében sikerült megnyugtató megoldást találni. Ott a vendéglátó központ olyan jegyeket bocsát ki, amelyeket a megye területén valamennyi vendéglőben, falatozóban meleg ételre be lehet váltani. Ezek ismeretében a változó munkahelyen foglalkoztatott dolgozókat már korábban elláttuk az élelem kulturáltabb tárolását szolgáló hűtőtáskákkal. Ezek használhatóságáról, célszerűségéről a munkák helyszínén is meggyőződtünk.

— Üdültetésben összesen 1837 főt részesítettünk. A SZOT- és vállalati beutalókon kívül 339 dolgozónak nyújtottunk teljes ellátást a balatonfenyvesi és a sikondai üzemi üdülőnkben. Az önellátó jelleggel működő többi üdülőnkben 394 dolgozó üdültetését oldottuk meg. A beutaltak között 28 nagycsaládos dolgozó volt; gyermekeik természetesen térítésmentesen vehették igénybe az üdülőt. Ugyanakkor a fizikai dolgozók aránya 38 százalék; erőfeszítéseink ellenére sem alakult a kívánatos módon. Összességében teljes ellátásos üdültetésben — a nyugdíjasokkal együtt — a dolgozók 14,8 százaléka részesült.

— Hogyan használták fel a jóléti és kulturális alapot?

— A Pécsi Postaigazgatóság részére 7 850 000 forintot állapítottak meg erre a célra a közgazdasági szabályozók alapján. Ennek az összegnek a legnagyobb részét, 66 százalékát az üzemi étkeztetés költségeire fordítottuk. Ez a tétel minden évben emelkedést mutat. Egyébként a felhasználás arányai nagyjából az előző éveket követik. Mindez tudatos, átgondolt tervezést, gazdálkodást igényel, hogy a jóléti és kulturális alap a leginkább kívánt célokat szolgálja. Személy szerint is örülök annak, hogy az alapszervezetek döntő többsége rendszeresen szervez kulturális programokkal, természetjárással egybekötött országjárást. Ez lehetőséget ad arra, hogy postásaink hazánk történelmi, kulturális, természeti értékeit megismerjék. Ezt az utóbbi években a hétvégek döntő többségén jól szolgálja az erre a célra vásárolt 45 személyes autóbusz.

— A jövőre milyen fő feladatokat határoztak meg?

— A munkakörülmények, a munkahelyi és szociális ellátottság javítására:

- az üzemi étkeztetés kiterjesztését, Pécsett a Diósi úti műszaki bázison új, 600-1000 adagos üzemi konyha megépítését;
- felújítás során a munkásszállás kulturáltabbá tételét;
- a gyermekintézmények fejlesztését (kooperációs óvodaépítés);
- az üdültetési lehetőségek bővítését, 1982-ben a teljes ellátású harkányi üdülő megnyitását;
- a lakásépítés támogatásának folytatását és a Pécsre tervezett újabb lakásakció véglegesítését;
- a gépesítés fokozását, a nehéz fizikai és az egyhangú szellemi munka könnyítését;
- a biztonságos munka feltételeinek megteremtését;
- a közművelődés és az oktatás kiterjesztését, illetve színvonalának emelését.
- Előbbre kell lépnünk az üzemi demokrácia terén a dolgozók szélesebb körének bevonásával a tervek összeállításába, ellenőrzésébe.

— Meggyőződésem, hogy a vállalati szociálpolitika szerepe, jelentősége az elkövetkezendő időszakban szükségszerűen tovább nő. A látványos és kevésbé mutatós eredmények ellenére azonban még nem lehetünk elégedettek, sok tennivaló vár még ránk.

Nyaka Lajos

A Budapest vidéki Postaigazgatóságon sok szép múlt évi eredményről tudott számot adni Szathmári Géza igazgató, Katona István tszb-titkár és Mundruczó Kornél munkaügyi osztályvezető.

— Kiemelkedően sikeres évet zártunk. Hetvenmillió forintot költöttünk a munkakörülmények, a szociális szolgáltatások javítására. Az utóbbira 30 milliót terveztünk, 4 millióval túlteljesítettük. Ezt gazdasági eredményeink tették lehetővé. Az elmúlt öt-hat évben többet tettünk ezen a téren, mint korábban tíz-tizenöt év alatt. Beruházásaink negyven százalékkal haladták meg az előző ötéves terv legjobb évét.

— Fontosnak tartják az igazgatóság gazdasági és társadalmi vezetői a kishivatalok helyzetének javítását.

— Nagyon sok kishivatalunk van, és sajnos, még mindig az is sok, amely rossz körülmények között dolgozik. 1981-ben 14 hivatalt újítottak fel, korszerűsítettek, természetesen itt a szociális helyiségeket is kialakították. Hogy csak néhány helységnevet említsünk: Albertirsa, Pomáz, Bábolna, Mátramindszent. Nógrád megye legszebb új hivatala készült el Nógrádmegyeren. Ezekben a hivatalokban nemcsak a postás dolgozók kerültek jobb munkakörülmények közé, hanem megteremtődött a szolgáltatások javításának feltétele is.

— A postahivatalok elhelyezése elsősorban beruházás kérdése. Ezenkívül miképpen tudják javítani a dolgozók szociális ellátottságát?

— Fontosnak tartottuk, hogy a változó munkahelyen dolgozókból minél többet bevonjunk az üzemi étkeztetésbe. A vártnál nagyobbat léptünk. Az ilyen munkakörben levőknek mintegy kétharmada (475-en) él e lehetőséggel. Mi kezdeményeztük azt a rendszert, hogy étkezési hozzájárulásként napi ötforintos bónt adunk, s a vendéglátóipari vállalatokkal szerződést kötöttünk, hogy minden éttermükben elfogadják. Nem nagy összeg, inkább lélektani hatása van, hogy a dolgozó igénybe veszi, amit nyújtunk. Előbb-utóbb rászoktatjuk őket a rendszeres étkezésre, s ez a célunk. 4,7 millió forintot fordítottunk üzemi étkeztetésre.

— Minden műszaki végrehajtó szervet, körzetmesterséget elláttunk hűtőtáskákkal, termoszokkal, szifonokkal.

— Év végén lehetőség teremtődött arra, hogy további 2,6 millió forinttal javítsuk dolgozóink munkahelyi ellátottságát. Hűtőszekrényeket, bútorokat, salgópolcokat, öltözőszekrényeket, kis számológépeket vásároltunk.

— Az év sok-sok munkanapja között az ember szereti kellemesen, üdülőhelyen eltölteni szabadságát. Milyen lehetőséget nyújt ehhez a BUVIG?

— Vannak saját „üdülőink" (ez a többesszám és idézőjel azt jelenti, hogy négy kis vállalati). Igazán büszkék a siófokira lehetünk. 80-ban készült el, és tavaly üzemelt először teljes idényben. Összkomfort várja a beutalt 60-70 dolgozót, minden szobában rádió, minden szobához gumimatrac, tollaslabda, gyékény; az üdülőben két színes televízió van, három csónak, s természetesen saját stég.

Mint megtudtam, az üdülő téliesítve van, de a hideg hónapokban nincs kihasználva. A rezsit fizetik, fűtenek egész télen, fenntartják a személyzetet is. Hogy mégse „malmozzanak", bedolgoznak az Értékcikk Hivatalnak. (Nem vétek kihasználatlanul hagyni az év felében ezt a minden igényt kielégítő üdülőt?)

— Saját üdülőinkben elsősorban a nagycsaládosokat nyaraltatjuk, SZOT-beutalókhoz ők nemigen jutnak. A siófokit is így tervezték: egy előszobából két szoba nyílik.

— Igyekszünk támogatni a nagycsaládosokat és az egyedülálló szülőket. Az ő gyermekeik ingyen üdülnek, s ahol nincs ellátás, gyermekenként 300 forint étkezési hozzájárulást adunk. Iskolakezdés előtt és karácsonyra segélyt is adunk, 1981-ben egymillió forintot fizettünk ki.

A gyermekeknél maradva. Segítjük dolgozóinkat az óvodai elhelyezésben, erre tavaly másfél millió forintot fordítottunk.

— A posta közismert arról, hogy minden lehetőséget kihasználva támogatja dolgozóit lakásgondjaik megoldásában.

— Az elmúlt évben minden jogos kérelmet kielégítettünk. 116 dolgozónk kapott 9 millió forint kölcsönt. Az a tapasztalatunk, hogy a legtöbb postás dolgozó házastársa munkahelyén nem kapott anyagi támogatást.

— A szociális terv fontos része a munkaruha- és védőeszköz-ellátás. Hogyan tudnak ennek eleget tenni?

— Nem kevés gonddal. A Posta Központi Anyaghivatal feladata a beszerzés, de nem mindig tud ennek eleget tenni. Sajnos, az ipar nem gyárt eleget bizonyos munkavédelmi cikkekből. Mi magunk is szaladgálunk ez ügyben, de nem mindig eredménnyel.

— Friss téma az új egyenruha.

— Igen, tavaly adtak ki próbaviselésre hét hivatalunknak kétféle női és egy férfi egyenruhát, egyet pedig a táviratkézbesítőknek. Fogadásukról egy agárdi példa: Megkérdeztük a kézbesítőnőt, tetszik-e. Nagyon — mondta. — Csak miért nem kapok túlórát? (!?) Munka közben ugyanis rengetegen megállítanak, volánosok, MÁV-osok — irigykedve —, a lakosok kíváncsiskodva, dicsérik a ruhát, s ez mind-mind időt igényel.

Ha általánosítható ez a vélemény, akkor bizonyára szívesen viselik a kézbesítők új egyenruhájukat, 1982 második felétől.

Az 1981-es mérleget olyan témával zárjuk, amely nem szorosan postai kérdés, viszont országosan is fontos.

— Az igazgatóság területén egy rehabilitációs foglalkoztató működik, Vácott. 1979-től adunk anyagi támogatást a tanácsnak, 19 ezer forinttal kezdtük, tavaly 35 ezer forintot adtunk. Csökkent munkaképességű postások is dolgoznak itt. Személyes kapcsolatunk is van a foglalkoztatóval, rendszeresen látogatjuk.

Szathmári Géza igazgató azzal zárta a múlt év értékelését, hogy a népgazdaság jelenlegi nehezebb helyzete bizonyára hatással van a szociális intézkedésekre is, de az igazgatóság ezt 1981-ben nem érezte. Sőt, az 1982. évi terv 3 millió forinttal több, mint a tavalyi volt, remélhető, hogy ezt is túl tudják teljesíteni.

— Az idei programban is jelentős helyet foglal el, hogy jobb körülmények közé kerüljenek a kishivatalok. A VI. ötéves tervben húsz új hivatal építése szerepel, de pályázati lehetőség alapján ez várhatóan 11-gyel növekszik. Megint csak néhány példát kiragadva: Befejeződik Vác 1 postahivatal rekonstrukciója, üzembe helyezik Polgárdi, Szabadbattyán, Kiskunlacháza 2, Vecsés 2 postahivatalt. Új hivatal építését kezdik meg Újhartyánban, Szák-Szenden, Törtelen, Nógrádszakálon. Salgótarján 1 teljes rekonstrukciója mintegy 25 millió forintba kerül, ezt is az idén kezdik el. Korszerűsítés, felújítás lesz Mezőszilason, Lajoskomáromban, Halásztelken, Tápióbicskén, Tökölön és még folytathatnánk. Három körzetmesterséget helyezünk megfelelő körülmények közé. Salgótarjánban például egy nagy bérelt helyiségben tudjuk elhelyezni a műszaki részlegeket, jó körülmények között, szép helyen.

— Külön említjük Szentendre új postahivatalát, mely a Duna-kanyar egyik legszebb épülete lesz. A régi sem öreg, tizenöt éves, de ami akkor jó volt, az ma már nem tudja a megnövekedett forgalmat lebonyolítani.

— A szociálpolitikai, munkavédelmi terv minden részletére nem térünk ki, csak egy-két dologra, ami új.

— Lakáskölcsönre az eddigieknél több az igénylő. A kollektív szerződés bővítette a támogatási formákat, és emelte az adható kölcsönök összegét. Reméljük, hogy a jogos igényeket idén is ki tudjuk elégíteni.

— A posta tervében szerepel, hogy a negyedik negyedévben új, különleges kerékpárokat adnak a hírlapkézbesítőknek. A mi igazgatóságunk területén ez nagyon jelentős dolog, mert az dolgozóinknak nemcsak közlekedési, hanem szállítási eszközük is.

— Szeretnénk, ha az új évben végre megnyithatnánk két üzemorvosi rendelőnket, Tatabányán (három éve elkészült) és Salgótarjánban (tavaly lett kész). Rendelésünkre és rengeteg sürgetésünkre az OMKER eddig nem szállította a szükséges belgyógyászati műszereket, úgy látszik, nem tartják szívügyüknek.

Katona István a korábbi beszélgetésben is részt vett, de külön szólt a szakszervezet felelősségéről a szociális körülmények alakításában.

— Elégedettek lehetünk, mert a szociális tervet túlteljesítettük. De elégedetlenek vagyunk, mert még nagyon sok a teendő. De hát ez az élet rendje.

— 1981-ben egy reprezentatív felmérés készült nyugdíjasaink körében. Munkabizottság végezte el ezt a feladatot. Úgy éreztük, többet kell törődni a nyugalomba vonult postásokkal. Ajánlást készítettünk az alapszervezetek részére, azt tapasztaljuk, hogy eredménnyel. A múlt év második felében sok helyen tartottak nyugdíjas-találkozót, kirándulásokat szerveztek számukra. A szociális alapból támogattuk ezeket a megmozdulásokat. A titkárok mesélik, az öregek mennyire meghatódtak, hogy a posta nem feledkezett meg róluk. Bízom abban, hogy ez nem kampányfeladat volt, hanem állandó és rendszeres lesz a gondoskodás.

— Az idei első félévben is lesz egy felmérés, a fiatalok körében. *Barabás Györgyinek*, a szakszervezeti központ munkatársának az ötlete volt ez, s mivel ő a Soproni Postaigazgatóság és a BUVIG tszb-jének instruktora, e két területen adjuk ki a kérdőíveket, harminc kérdésre kérve a választ. Nálunk négy-négy és fél ezer a harminc év alatti dolgozó. Azt hiszem, egyetlen igazgatóságon sincs világos kép arról, milyen körülmények között élnek a fiatal postások. A kérdőíveket a bizalmiak töltetik ki és szedik össze (így az is kiderül, hányan nem töltötték ki), majd számítógép értékeli a válaszokat. A két igazgatóság tapasztalatai valószínűleg országossá tehetők. S utána jöhet a következő lépés: miben kell segíteni.

— Második félévi tervünkben szerepel a rehabilitáció elemzése. Sajnos, sok leszázalékolt dolgozónk van. 1981-ben negyvenen voltak. Szeretnénk megtudni, milyen okok miatt csökkent munkaképességük, továbbá bízunk abban, hogy sokaknak tudunk segíteni foglalkoztatásuk megoldásában. Ezt elsősorban emberi szempontból tartjuk fontosnak, törődnünk kell azokkal, akik sok-sok évet dolgoztak a postánál, és megrokkantak.

— Az egymással való törődést szolgálja a tm-alap. Igaz, hogy 1981-ben mintegy négyszeresére növekedett a befizetés, de véleményem szerint nagyon sok tartalék van még ebben a brigádakcióban. Mindig vannak, akik rászorulnak a segítségre (például építkező fiatalok), s az igazgatóság keretét kiegészítheti a társadalmi munkából származó bevétel.

— Milyen ajánlást kaptak az alapszervezetek az ötnapos munkahéthez?

— A dolgozók többségének két munkaszüneti napja lesz hét végén. Ez azt is jelenti, hogy segíteni kell a programkészítést. Van saját autóbuszunk, de a munkásszállító buszokat is igénybe vehetik kirándulásokra. Eddig egy napra mentek, most már kettőre szervezhetnek országjárást. Bizonyára fokozódik az érdeklődés a színházlátogatás iránt is. A jóléti alapból támogatást adunk ilyen programokhoz. Különben van is erre igény, Ceglédről például már öt alkalomra kértek autóbuszt. Sportrendezvényekről is gondoskodni kell. Persze, az ajánlás nem kötelező, egy a fontos, hogy figyeljenek fel a dolgozók igényeire.

Bánhidi Éva

Egy interjú keretében csak röviden lehet érinteni témákat, fontos dolgokat, amelyek a dolgozók közérzetét jelentős mértékben befolyásolják. Az azonban, gondoljuk, így is érezhető, hogy a Pécsi, valamint a Budapest vidéki Postaigazgatóságnál a gazdasági és a szakszervezeti vezetők egyaránt fontosnak tartják a munkakörülmények, a szociális ellátottság javítását. Ez így volt 1981-ben, és így van 1982-ben is.

Ki mit csinál szabad idejében?

— Ugyan, kinek van szabad ideje? Vagy:

— Kedves ötlet, de azt nem tudom bemutatni... (Hozzá sejtelmes kacsintás.)

További válaszok:

— Behozhatom a gyerekeimet?

— Én háztartást vezetek, időnként azt sem tudom, hol áll a fejem.

— Kirándulunk.

— Horgászom.

— *Hozd be, amit fogni szoktál!*

— Ne viccelj! Én igazi pontyokat fogok, s azokból isteni halászlét főzök. (Horgász öntudat.)

— Alma, ... illetve körtét, őszibarackot is mondhattam volna. Tudod, kertészkedem. Néha díjnyertes gyomok nőnek kis tanyámon, mert csak hét végén ápolhatom kedvenceimet.

Szabad idő ... és nagy-nagy sóhajok.

Nos, körülbelül így kezdődött. Az ötlet egy kiállítás terve volt, amelyen mindenki, aki a posta vezérigazgatóság komoly (komor?) épületében dolgozik, bemutatná, hogyan tölti szabad idejét. Hiszen mindenki *tölti*, a kérdés az, hogy mennyire képes *tartalommal megtölteni.*

A szakszervezeti bizottság kulturális bizottsága tervbe vett kiállítását októberben hirdette meg, és várta mindazok jelentkezését, akik alkotásukkal, gyűjteményükkel részt kívánnak venni rajta. A rendezvény sikere azt bizonyította, hogy az indulásnál elhangzott lemondó válaszok és nehezen bemutatható elfoglaltságok mellett nagyon sokan olyan értékes tehetséggel, gyűjtőszenvedéllyel vannak megáldva, hogy képesek kedvet ébreszteni az eddig passzív pihenőkben is.

A karácsony előtt megrendezett egyhetes kiállítás anyagában fafaragások, esztergált gyertyatartók, festmények, pasztellek, kézimunkák, ruhacsodák, kézi festésű és batikolt selyemkendők, saját készítésű levelezőlapok, gyapjúból, házilag font és festett fonalakból készült övek voltak láthatók.

A gyűjtemények zöme természetesen — hiszen postások vagyunk — bélyegekből került ki. Emellett érme-, bankjegy- és ragjegygyűjtemény szerepelt nagy sikerrel. Volt még kagyló- (természetesen saját gyűjtés a Balatontól a Vörös-tengerig), kő-, gyökér-, megkövesedett fákból összeállított gyűjtemény, könyvkötészet elemes bélyegjáték.

A fotószakkör színvonalas alkotásaival mutatkozott be. Nagy sikert aratott az örökjáró (néha megakadt) diavetítő amely a megszállott diázók legszebb képeit pergette.

Ezzel már körbe is jártuk a kiállítást, mely csak néhány napig „élt". Ennél sokkal tovább az az összetartó erő mely az eddig csak munkatársi kapcsolatban lévő szaktársakat szorosabb kapoccsal fűzte egybe. Mert a kiállítás alkalmat adott arra, hogy a munkatársak bemutassák rejtett tartalékaikat, képességeiket és egy lépéssel közelebb vitt ahhoz, hogy a formális munkahelyi kapcsolatokból igazi közösséggé kovácsolódjék.

Nagy Gáborné

„Készült a Postás Művelődési Központ Amatőrfilm Klubjában"

...olvasható a Pest megyei amatőrfilm szemle I. díjat nyert alkotásán 1981-ben, s ugyanez a felirat díszítette a vizuális művészeti hónap különdíjas alkotását 1980-ban. Ilyen eredmények nem születnek máról holnapra.

— *Hogyan kezdődött?* — kéndeztük *Tarján Józsefet*, a klub vezetőjét.

— Hát, többször kellett nekigyűrkőznünk — mondja. — A klub 1970-ben mint amatőrfilmezők barráti köre alakult, 38 taggal. Akkor jött divatba a 8 milliméteres felvevőgép. Új volt, csoda volt. Birtokosa úgy érezhette, már filmet csinál, ha „nyomja" a felvevő gombját. Az akkori alapítók közül többen, *Ulbrich András, Barna Ferenc* (HTI), *Barabás Ede* (PMK) *Dubóvszky Lipót, Nagy Gyula* és jómagam (javító üzem) azóta is együtt vagyunk. Kezdetben csak beszélgettünk, mindenki bemutatta próbálkozásait: egy-egy kirándulás felvételét, rögzített családi eseményt. Engem kértek meg, hogy szakelőadásokat tartsak. A filmkészítés nagyon komoly dolog, rengeteg ismeretet követel. Akiben nem volt kitartás, az elmaradt mellőlünk.

A baráti kört valóban a filmezés szeretete hozta össze, a közös hobbi, a közös szenvedély, csak még sok mindennek kellett történnie, hogy igazi film születhessen. Indítottunk tanfolyamot, melynek keretében az alapismereteket igyekeztünk elsajátíttatni.

— *Készítettek közös filmet is?*

— Az első időben még nem. Az egyéni filmeket is csak ritkán vetítettük. A munka tulajdonképpen nem állt másból, mint baráti beszélgetésből és tapasztalatcseréből. A környek nem volt vezetője, nem volt olyan, aki az egész munkát szakmailag és emberileg összefogja. Én csak előadásokat tartottam.

— *Mikortól lett vezetője a környek?*

— Az első körvezető nem én, hanem *Bundics Zoltán* volt, 1974-től. Ő már próbálkozott közös filmmel is. A PMK 25. évfordulója alkalmából, a ház munkájáról, a csapatok, körök tevékenységéről készítettek felvételeket, s ezekből állították össze a filmet. Bundics Zoltánt *Káldy László* követte, a tehetséges fiatal amatőrfilmes. Ő sikeres kisfilmeket készít és azt szerette volna elérni, hogy az itt dolgozó köri tagok is hasonló ambícióval alkossanak. Ez akkor még korai igénynek bizonyult.

— *Mikor történt az „áttörés"?*

— 1978-ban visszahívtak. Körvezető lettem. Azzal az előnnyel indulhattam, hogy a társaság is ismert, és én is ismertem őket, tudtam, mi van bennük, s azt próbáltam megvalósítani. Tisztában voltam azzal, hogy önállóan nem tudnak még filmet készíteni, de külön-külön már sokat tudnak. Gondoltam, próbáljuk meg ezt összehozni, hátha lesz belőle valami. Először is filmtervet kértem mindenkitől és külön feladatként tervet a kör emblémájához.

— Sikerült „kiugrasztani a nyulat a bokorból". Volt, aki több emblématervvel is jött. Természetesen a pályázat jelligés volt, senki sem tudta, hogy a másik mit készített. A munkák elbírálása közösen történt, mindenki elmondta a véleményét. Azt fogadtuk el, ami leginkább megnyerte a többség tetszését. Barna Ferenc terve volt a legsikerültebb, azóta ez szerepel filmjeinken.

— *Volt embléma, volt-e már film is, ami elé odakerülhetett?*

— Még nem. A tagság filmes ötleteiről még csak beszélgettünk, forgatókönyv nem készült még semmiről. Egy nagy megbízatást kaptunk váratlanul. *Az országos kulturális és sportnap eseményeit kívánták velünk megörökíttetni.* A feladat nagy volt, tapasztalatunk kevés, de belevágtunk. Három stáb alakult a csoportból, mindegyik stáb 3—3 főből állt. A felvétel saját géppel történt. A próbálkozás mégis jól sikerült. Bár az, hogy három kamera és három „operátor" dolgozott, az itt-ott a felvételeken meglátszik, de mégis film volt ez már, igazi, eseményeket rögzítő dokumentumfilm. Közös munka eredménye. A felvételeknél és a kidolgozásnál is több-kevesebb munkát vállalva, de az egész tagság részt vett. A filmet be is mutatták többször, sikere volt, mert vissza tudtuk adni a sportnap hangulatát. Az itt kapott erkölcsi elismerés mindenkit több és jobb munkára ösztönzött.

— *Elkészült az első önálló film?*

— Igen, a *Fogfájós*, a filmes ötletpályázat összesített eredményeként. Az alapötlet *Bernhardt Lajosé*, de mindenki gazdagította. Közösen készítettük a filmnovellát és a technikai forgatókönyvet is. Mindenki beledolgozott.

— *Nem volt ebből vita, harag, sértődöttség?*

— Nem. Baráti társaság ez, edzve egymás csipkelődéseihez. Különben is, saját tapasztalatomból tudom, hogy amatőrfilmes (aki hobbiként filmez, munkaidő után) egymagában nem létezhet, szüksége van a többiek munkájára. A film kollektív műfaj, több művészeti ágat tömörít, zene, kép, irodalom, és ott van a filmkészítés technikai oldala. Összmunka kell.

— A Fogfájós forgatására a járműtelep fogorvosi rendelőjét vettük igénybe. A „forgatás" izgalma igazi filmes hangulatot teremtett, jól is dolgoztunk, mindenki apaitanyait beleadott. Elkészült a film, majd *dr. Holló Dénest*, a fővárosi szakfelügyelőt felkértük, nézze meg. Neki nagyon tetszett és biztatott bennünket: nevezzünk be a vizuális művészeti hónap amatőrfilmes pályázatára. Szakmaiak előtti első bemutatkozásunk annyira sikeres volt, hogy első díjat kaptunk köri munkánkért, és a film is díjat kapott.

— Büszkék voltunk a két díjra, megnőtt az önbizalmunk és a munkakedvünk is. Közös munkáért kaptuk az elismerést, de ez ugyanakkor külön-külön mindenkinek személyes elismerése volt.

— A következő filmötlet a *Stressz* volt. Lelkesen dolgoztunk. Semmi nem vette el munkakedvünket, pedig ebbe a filmbe háromszor kellett belefogni, míg elkészülhetett. Először már túljutottunk az összes felvételeken, amikor kiderült, hogy a film technikailag nem sikerült. Másodszor is belefogtunk, a felvételek jó része elkészült, amikor a főszereplő, a tanító néni otthagyott bennünket. Új szereplőt kellett keresni, s vele újra kezdeni a forgatást. Ez végre sikerült. A 80-as vízuális művészeti hónap amatőrfilmes versenyén ezzel a filmmel különdíjat kaptunk. Ez nem csillogott úgy, mint az első díj, de számunkra sokkal értékesebb volt, mert a tévésekkel egy kategóriában indultunk.

— *Ez hogy történhetett?*

— Aki nem végzett főiskolát, az nálunk amatőrnek számít. Még akkor is, ha a filmkészítés mindennapi foglalkozása. Így egy kategóriában indultunk olyan fiatalokkal, akiknek a filmjeit már a tévében is bemutatták.

— *Akkor ez a különdíj még nagyobb elismerés, mint az előző évi első helyezés?*

— Bizony. Mi is úgy éreztük. A film burleszk volt, csakúgy mint a Fogfájós. Ezzel, megtaláltuk igazi műfajunk. A Stressz igazi közönségfilm. Mi is rengeteget nevettünk a forgatáson, mert nemcsak készítői voltunk, hanem szereplői is.

— Ezzel a filmmel megtaláltuk önmagunkat, a műfajunkat, amiben a mi eszközeinkkel (egy napon nem lehet említeni a filmklub felszerelését a tévé laboratóriumával) és felkészültségünkkel a legtöbbet tudtuk nyújtani. Tovább szerettünk volna lépni, egy kicsit más műfajokban is kipróbálni magunk, ezért 1981-es évünk felemásra sikerült. Nagyobb önállóságot szerettem volna kérni a tagságtól, mert ebben az évben a családom, a munkám jobban lekötött. Dolgoztak is. A sok közül két témával foglalkoztunk alaposabban. Egyik volt, a *Morbid show*, a másik a *Vezetők*. Csak az első valósult meg. Bemutattuk a Pest megyei amatőrfilm szemlén, és első díjat kapott.

— *Ez történt eddig. Terveik?*

— Szeretnénk kibővíteni a kört, bevonni azokat a postás dolgozókat is, akik, ha filmezni nincs is kedvük, de filmnovellával és ötlettel támogatnák munkánkat.

— *Filmnovella-pályázatot hirdetünk.* Témája bármi lehet. A legsikeresebbekből filmet készítünk. A pályázat beadási határideje március 31. Szeretnénk remélni, hogy a szaktársak fantáziája megmozdul, s többen jelentkeznek. Akiket ez a dolog részletesebben érdekel, a PMK-ban bővebb felvilágosítást kapnak. Örömmel várunk minden jelentkezőt a körbe. Ez olyan érdekes és szép elfoglaltság, hogy érdemes vele megismerkedni.

— Nagyon szeretnénk, ha a már elkészült filmeket egy-egy klubfoglalkozás, összejövetel keretében a postaszerveknél bemutathatnánk, hogy minél többen megismerhessék az itt folyó munkát, a filmeket, díjazott filmjeinket, melyeken az a felirat díszeleg: „Készítette a Postás Művelődési Központ Amatőrfilm Klubja".

Józsa Ágnes

Emlékeim a távbeszélőről

Kihirdették a Postamúzeum által kiírt pályázat eredményét

Lapunk 1981. évi 3. számában jelent meg a Postamúzeum felhívása, amelyben az első magyar távbeszélőközpont létesítésének 100. évfordulója alkalmából „Emlékeim a távbeszélőről" címmel irodalmi pályázatot hirdetett. A pályázat célja a hazai távbeszélő-hálózat kiépülésével, az emberek szolgálatában betöltött szerepével, fejlődésével, korszerűsítésével, a történelmi eseményekkel kapcsolatos emlékek összegyűjtése volt.

A felhívásra 15 pályamű érkezett be. A Postamúzeum a bíráló bizottság értekelése és javaslata alapján a felhívásban kiírt 3 díj összegének összevonásával és megosztásával a következő szerzők által írt pályázatokat részesítette díjazásban:

Halmi Ida, Budapest 3000 forint,

Szarvas Sándor, Budapest 3000 forint.

Ujházi László, Elek 3000 forint,

Kiss Antal, Szombathely 1500 forint,

Pálffy József, Velem 1500 forint.

A következő szerzők pályázata részesült dicséretben:

Bagdi György és *Takács Ferenc*, Budapest.

Mester István, Kőszeg,

Pataky Rezső, Tatabánya,

Takács Kálmán, Budapest.

A pályázók tárgyjutalmakat is kaptak.

A bíráló bizottság megállapította, hogy a pályázat eredményes volt, mert a pályaművek többsége elérte a várt színvonalat, és olyan emlékeket tárt fel, amelyek a Magyar Posta történetéhez igen hasznos részleteket, adatokat szolgáltatnak. Ezért a pályázatokat a Postamúzeum okmánytára forrásművekként megőrzi a további postatörténeti kutatások számára. Mivel egyes pályaművek egyéb történeti kutatások számára is hasznosak lehetnek, másolati példányaikat más múzeumoknak is megküldte a Postamúzeum.

Az ünnepélyes eredményhírdetés és díjkiosztás november 26-án volt a Postamúzeumban. A legjobb és publikálásra alkalmas pályamunkákat a posta szaklapja közzéteszi.

Múzeumi kalauz

SZENTENDRÉN a Népművészetek Házában Pest megye ellegzetes népi hímzéseit mutatják be. Gyönyörű a kiállítás. Nemcsak azért, mert a megye ok földrajzi tájegységet fogal magában (Börzsöny-vidék, Galga mente, Budapest környéke, Csepel-sziget, Cegléd és Nagykőrös környéke, Tápió mente), hanem azért is, mert nemzetiségek is élnek itt. Szlovákok, németek, szerbek, s e néprajzi változatosság megmutatkozik a hímzések díszítőmódjában, az öltéstechnikában, a színezésben, és még inkább a motívumkincsben. De különbséget találtunk a múlt századi és az újabban vagy legújabban készített darabok között is.

A színek és a különböző motívumok alkalmazása vagy elhelyezése különbözteti meg az egyik vidék hímzését a másiktól. A kiállított tárgyakat Pest megye tizenkét múzeumából válogatták össze.

A MATYÓ MÚZEUM Mezőkövesden egy sajátos etnikum és változatos történelmi sorsú apró néptöredék életébe enged bepillantást. A matyók népviseletükkel, színpompás hímzéseikkel már a millennium óta szerepelnek az ország köztudatában.

A kiállítás fő látványossága a nagy terem. Itt jelenik meg az, amit a kiállítás címe ígér: a matyó élet. A terem egész hosszát betölti a lakodalmas menet: vőlegény, menyasszony, násznép kor és nem szerint.

A matyó élet színhelye, a matyó ház három helyisége is látható a kiállításon. Közülük a tisztaszoba, a „nagyház" különleges, magasra tornyozott ágyával, cifra szentképeivel, tarka kerámiáival.

Az eltűnt népviselet napjainkban megújuló, világhíressé lett része a matyó hímzés. Külön teremben kísérhetjük nyomon motívumkincse fejlődését.

Zsatkovits Edit

Fényképezőgép postáskézben

HALOTTVIVŐK
Horváth Ákos (Dunaújváros) felvétele

Kézilabdás lányaink sikeres körútja Dániában

A PSE kézilabdázó lányai igazán szép karácsonyi ajándékot kaptak, hiszen december 16-tól 22-ig Dániában jártak.

— Dániában nagyon fejlett a tömegsport — kezdte a beszélgetést a csapat kísérője, *Botytyán János*, a Postások Szakszervezete kulturális, agitációs és propagandaosztályának munkatársa. Minden városban, de nagyobb faluban is megtalálhatók a különböző sportlétesítmények, klubok, szabadidőközpontok. Ezeket nagyrészt társadalmi munkával építik és tartják rendben az emberek. Szinte nincs olyan dán ház, ahol munka után ne sportolna valamit a család apraja-nagyja.

— A nők körében már régóta egyik legnépszerűbb sport a labdarúgás és a kézilabda. A dán—magyar női kézilabdamérkőzéseknek, találkozóknak pedig hagyományaik vannak. Ugyanis a dán sportszövetség már évek óta meghív egy-egy magyar csapatot baráti mérkőzésre. Ezt a meghívást az OTSH továbbítja aztán valamelyik arra érdemes egyesületnek. 1981-ben a PSE lányaira esett a választás, s ők azt boldogan el is fogadták. És mint említettem, a dán nők a bőrt nemcsak dobják, hanem szívesen rúgják is, a kézilabdával egy időben dán—magyar női futballtalálkozót is rendeztek. Ezen a magyar színeket a 22. Volán lányai képviselték. Így történt, hogy a Volántól kapott busszal labdarúgók és kézilabdázók együtt vágtak neki a hétnapos útnak.

Amikor meglátogattuk a PSE kézilabdázóit, épp a kapura dobást gyakorolták szorgalmasan *Rupnik Károly* irányításával. De a csapat tagjai közül *Herc Zoltánné, Kerekes Józsefné* és *Majtényi Marianna* szívesen vállalkozott egy kis élménybeszámolóra. A beszélgetés nehezen indult, végül pedig egymás szavába vágva, egymást kiegészítve számoltak be élményeikről, tapasztalataikról.

— Ennek az útnak az lehetne a mottója: minden jó, ha a vége jó. Tudniillik a meghívás december 11-től szólt, mi pedig csak 15-én tudtunk indulni. A késés oka pedig az, hogy kicsit gazdátlan volt a csapat. Ugyanis *Molnár Gusztáv* edző november 1-től elment, az új edző, *Lengyel Gábor* viszont csak január második felétől veszi át a csapatot. A megbízott edző, Rupnik Károly, sok más tisztsége, feladata mellett, érthetően nem tudott ügyeinkkel behatóan foglalkozni. Az utazás hírét is elég későn tudtuk meg, így aztán az adminisztrációs teendőket mi magunk intéztük.

— Végül is a kisebb-nagyobb nehézségeket legyőzve, elindultunk. A csaknem 48 órás út fáradalmait feledtette velünk a kedves fogadtatás, amelyben részünk volt. Az Ikast városi Sport Klub volt a találkozó házigazdája, melynek képviselői már a város határában várták érkezésünket, hogy a találkozó színhelyére vezessenek, ahol igazi meglepetés várt bennünket. Este lévén vacsorával vártak, de nem is akármilyennel. Egy Ikastban élő idősebb magyar származású néni főzött nekünk újházi tyúklevest és rizses húst.

— Csakhogy érkezésünk után nem sokkal, este negyed 9-kor pályára kellett lépnünk az Ikast városi Sport Klub kézilabdacsapatával, ezért nem nagyon mertünk a finom vacsorából enni. Ennyi kedvesség teljesen felvidította a társaságot, örültünk, hogy végre mozoghatunk a fárasztó utazás után. Ennek viszont az ikasti lányok látták kárát, mert 17:12-re legyőztük őket.

— Nem voltak erős ellenfelek, érződött játékukon, hogy amatőrök, de mindvégig nagyon lelkesen játszottak. Talán erősebb testalkatuk miatt nehézkesebbek, kevésbé tudták taktikánkat követni, vagy időben kivédeni.

— A következő meglepetés az elszállásolás volt. A klub tagjai — nagyjából velünk egykorúak — hívtak meg bennünket magukhoz, egy-egy családhoz két-két magyar lány került. Dániában az a szokás, hogy karácsony előtt már egy hónappal karácsonyi hangulatot varázsolnak a lakásokba fenyőkkel, gyertyákkal, különféle színes díszekkel. Ettől az amúgy is szép, tágas, kellemes lakások még otthonosabbakká, hangulatosabbakká váltak. Valamennyiünket családtagként kezeltek; rendkívül kedves, közvetlen emberek.

— December 17-én fogadta a magyar küldöttséget Ikast város polgármestere. A fogadás — elképzelésünkkel ellentétben — mindenféle hivataloskodás, protokoll nélkül zajlott, természetes emberi légkörben, mintha régi ismerősök lennénk. A beszélgetés során megtudtuk, hogy Ikast mindössze 15 ezer lakosú város. Lakosainak nagy része a 200 kisebb-nagyobb szövödében dolgozik. Bottyán János pedig az alkalmat megragadva meghívta az ikasti kézilabdázó lányokat Magyarországra. A meghívásnak valószínűleg húsvét táján tesznek eleget.

— A következő napon Herningbe utaztunk. Itt a város válogatott kézilabdacsapatával mértük össze tudásunkat. Bár erősebbeknek bizonyultak az ikastiaknál, jól is játszottak, ennek ellenére egy pillanatra sem tették kétségessé fölényünket. Ezt bizonyítja a 26:18-as eredmény is.

— Megtekintettük Herning nevezetességét, Észak-Európa egyik legnagyobb szőnyeggyárát, amelyben a legkorszerűbb módon, számítógéppel vezérelve készülnek a szivárvány minden színét idéző mintás szőnyegek.

— Mivel több mérkőzésünk nem volt, vendéglátóink gondoskodtak arról, hogy a hátralevő néhány napot hasznosan, kellemes programokkal töltsük. Elvittek bennünket a tengerpartra, megnézhettük Ikastban az Isenvad gyermekruhagyárat, amelyben mindössze 50 alkalmazott és két vezető dolgozik. Ennek ellenére a gyárnak külön szabadidő-központja van, szaunával, szoláriummal, úszómedencével, télikerttel. Egyébként is lépten-nyomon tapasztaltuk, hogy a dánok milyen nagy gondot fordítanak a testkultúrára, az egészséges életmódra.

Ikastban, és ahogyan a beszélgetésekből kiderült, máshol is, a sportcentrumokban valamennyi sportágnak külön klubhelyisége van. Az egyes sportágak művelői a napi mozgás után itt ülnek le pihenni, beszélgetni. Az estéinket mi is a városi sportklubban töltöttük beszélgetéssel, tánccal.

— Nagyon gyorsan elröppent ez a néhány nap. Észre sem vettük, és máris úton voltunk hazafelé. A 22-es Volán csapata is kitett magáért, valamennyi mérkőzésükön győzelmet arattak. De amire a legbüszkébbek, az a hazafelé jövet a nyugatnémet Dormagenban elért 4:1-es győzelem, mégpedig a Kölnbe látogató — hír szerint eddig veretlen — holland válogatott női labdarúgócsapat ellen.

— Az utazás legfőbb eredménye, hogy a csapat nagyon jól összerázódott, ahogy mondani szokták, magára talált. Ennek ékes bizonyítéka, hogy december 27-én, a megérkezésünk és a karácsonyi ünnepek utáni első mérkőzésen 18:14-re megvertük a Dunaújvárosi Kohász csapatát, amely tavaly az NB I-ben a 6. helyen végzett. Reméljük, jó formánkat az idén is megtartjuk, és az 1981-ben kiverekedett NB I-es helyünket megvédjük.

— *A sok szép élmény mellett milyen hasznos tanulsággal szolgált az út Bottyán Jánosnak?*

— Amellett, hogy a tömegsportmozgalom irigylésre méltóan fejlett, a dánok kitűnő szervezők is. Az egész kinti programunk nagyon gördülékeny, zökkenőmentes, pontos volt, pedig mindössze két ember tevékenykedett körülöttünk. Magyarán szólva: nem mindig szerencsés a nálunk tapasztalható „egy esemény — egy bizottság". A magam részéről elhatároztam, hogy a dánok példáját követve egy-egy feladat megoldásával, ha az rajtam múlik, csak egy-két arra alkalmas embert bízok meg. Talán így ritkábban fordul elő, hogy a sok bába és felesleges konzílium között időnként elvész a gyermek.

Czeglédi Cecília

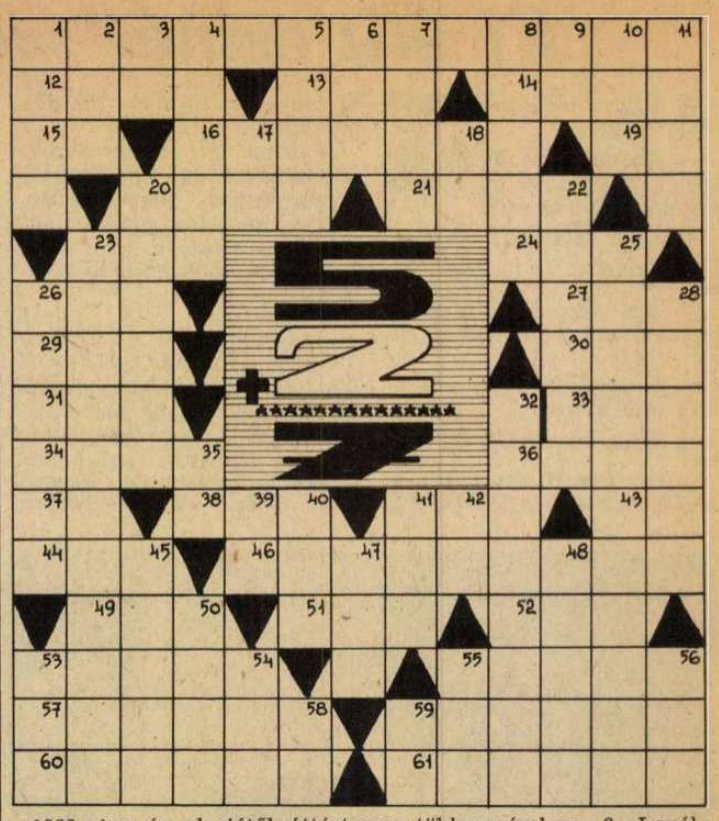

1982. január elsejétől áttért a Posta az ötnapos munkahétre. Keresztrejtvényünkben ezzel kapcsolatosak a beküldendő válaszok.

VÍZSZINTES

1. Az ötnapos munkahét feltétele volt (folyt. a vízsz. 16. alatt.), 12. A harasztot zörgeti. 13. Gyermekintézmény népszerű neve. 14. Kártyajáték. 15. Német kétjegyű magánhangzó. *16. A vízsz. 1. folytatása.* 19. Nyújt. 20. Dalmű részlete. 21. Verstartozék névelővel. 23. Angyali rang (ford.). 24. Állati hím. 26. Vörhenyes szín. 27. Ez is szín, angolul. 29. Esőben álló. 30. Mutatószó. 31. Napszak. 33. Község az aszódi járásban. 34. Pálcája már divatja múlt. 36. A katonák levese (rég.). 37. Határozórag. 38. Labdarúgóélmény. 41. Névutó. 43. Szolmizációs hang (ford.). 44. Zsíroz. 46. Valamit megnyugtatóan megold. 48. Erzsébet becézve. 49. A magyarságba beolvadt nép. 51. Görög új. 52. Lehetséges (ford.). 53. Állati eledel. 55. Ötven százalékos érték. 57. Latin nő. 59. Rabindranath... 60. Piperecikkmárka névelővel. 61. Fokozottan (ford.).

FÜGGŐLEGES

1. Tápanyag. 2. ...Lajos (színművész). 3. Erőátviteli eszköz (ford.). 4. Női név. 5. Dal. 6. Birtokos névmás. 7. Gyógy ivóvíz. 8. Anna becézve, többesszámban. 9. Levéltávirat az Európán kívüli díjrendszerű forgalomban (ford.). 10. Női becenév. 11. Híres asztaliteniszezőnk volt. 17. Személyes névmás. 18. Kis patak. 20. Károsan hatott. 22. Afrikai madár. *23. Ezekben a helységekben szabad szombaton, vasárnap és munkaszüneti napokon valamennyi postahivatal és fiókposta zárva lesz. 25. Az ötnapos munkahét a postás dolgozókra vonatkozik, de...* 26. Oda hull. 28. Tölteni való hús. *32. Ennyi szabadnap jár a dolgozóknak.* 35. Az ezüst vegyjele. 39. Francia arány. 40. Textilipari nyersanyag. 41. Állami bevétel. 42. Igekötő. 45. Hosszútávfutó volt. 48. Kölcsön biztosítéka. 50. Hiszékeny. 53. Névelős növény. 54. Kevert ken. 55. ENSZ-szervezet. 56. Szarvasfajta (ékezethiány). 58. Névelők. 59. Tunéziai gépjármű jelzése.

— Bánhidi —

Beküldési határidő: *február 10.*

Előző számunk helyes megfejtése: *Míg a gallyakra millió kis fehér kesztyűt húz a hó.*

Könyvutalványt nyertek: *Bódi Lajos* (Szombathely), *Koloszár Jánosné* (Pereszteg), *Stnehács Piroska* (Budapest), *Szolnoky Mária* (Miskolc), *Varga Sándorné* (Miskolc).

TORNA MUNKA KÖZBEN

1. Kiindulóhelyzet: zárt állás, kar mellső középtartásban. 1—3. ütem: térdrugózással karlendítés hátra (1), előre (2), hátra (3), 4. ütem: felugrás karlendítéssel magastartásba.

2. Kiindulóhelyzet: terpeszállás, kéz a csípőn. 1—4. ütem: fejkörzés balra, 5—8. ütem: fejkörzés jobbra.

3. Kiindulóhelyzet: terpeszállás, kar rézsútos magastartásban. 1—2. ütem: karlendítéssel mélytartásba, taps a hát mögött kétszer. 3—4. ütem: kiindulóhelyzetben karhúzás hátra kétszer.

4. Kiindulóhelyzet: zárt állás, kar mellső középtartásban. 1—2. ütem: páros karkörzés lefelé kezdve, kétszer. 3—4. ütem: törzshajlítás előre, kétszer, bokaérintéssel.

5. Kiindulóhelyzet: guggolás, kéz a térden. 1—2. ütem: térdnyújtás karemeléssel magastartásba és balláb-emeléssel hátra, törzshajlítás hátra. 3—4. ütem: ereszkedés kiindulóhelyzetbe. 5—8. ütem: ellenkező lábbal.

6. Kiindulóhelyzet: terpeszállás, kéz a csípőn. 1—3. ütem: tarkóra tett kézzel törzsdöntés előre, háromszor. 4. ütem: kiindulóhelyzet.

7. Kiindulóhelyzet: terpeszállás, kar magastartásban. 1—2. ütem: páros karhúzás balra, kétszer. 3—4. ütem: törzshajlítás balra, kétszer. 5—8. ütem: ellenkező oldalra.

8. Kiindulóhelyzet: terpeszállás, 1—2. ütem: törzshajlítás előre, kétszer, bokaérintéssel. 3—4. ütem: törzsnyújtás és fordítás balra, kétszer, karlendítéssel balra. 5—8. ütem: ellenkezőleg.

9. Kiindulóhelyzet: kéz a csípőn, terpeszállás. 1—4. ütem: csípőkörzés balra, 5—8. ütem: csípőkörzés jobbra.

10. Kiindulóhelyzet: zárt állás, kar magastartásban. 1—4. ütem: törzshajlítás előre kilégzéssel. 5—8. ütem nyújtás kiindulóhelyzetbe belégzéssel.

Bihari Gyula

Hírek a PSE életéből

AZ ORSZÁGOS RANGLISTA 4., illetve 5. helyére került az elmúlt évben *Andrásfay Endre* és *Éder Ferenc*. Eredményeikkel elérték, hogy tagjai lettek az 1982. évi Európa-bajnokságra készülő távgyalogló válogatott keretnek.

A VÁSÁRVÁROSOK KUPÁJÁBAN két fordulón sikerrel túljutott felnőtt férfi asztalitenisz-csapat újabb erőpróba előtt áll. A belga bajnokság éllovas csapatával mérik össze erőiket a következő fordulóban.

ERŐSÖDÖTT a női asztaliteniszezők felnőttgárdája, mivel a PSE-hez szegődött *Urbán Erika*, a bajnok Statisztika első osztályú versenyzője, valamint *Zsiday Andrea*, a BSE volt aranyjelvényes ifjúsági játékosa.

A KERÉKPÁROS szakosztálynak *Vida Attila* személyében ismét van egy reményteljes fiatal versenyzője. Aranyjelvényes ifjúsági minősítést szerzett.

AZ ELSŐ OSZTÁLYBA feljutott női kézilabdacsapat játékosállománya jelentősen változott. A PSE átigazolta a Vasasból *Ádám Anikót* és *Feigl Máriát*, a Tatabányából *Krepeta Annát*, valamint a KÉV Metróból *Papp Máriát*.

Új edző irányítja a szakmai munkát: *Lengyel Gábor* személyében a sportág egyik legjobb szakembere szerződött a szakosztályhoz.

A TÁJÉKOZÓDÁSI FUTÓK szakosztálya tartja a sportágban elfoglalt előkelő helyét. Várható a még sikeresebb jövő, mivel egyéves kivárás után az egyesülethez jött *Egerből Boros Zoltán és felesége*. Többszörös válogatottak, és magyar bajnokok voltak a korábbi években.

LEGJOBB bajnoki évet zárt a női tekecsapat: az NB I-ben 5. helyen végzett.

A korábbi években jól működő edzőtől egészségügyi okok miatt a sokszoros válogatott *Nádasné Költő Györgyi* vette át az edzések irányítását.

ELSŐ LETT az országos ranglistán a PSE tornaszakosztálya eddigi legjobb teljesítményét nyújtva. Valamennyi korosztályban elért tavalyi eredményeinek összesítésével érdemelte ki előkelő helyezését.

POSTÁS DOLGOZÓ
a Postások Szakszervezetének lapja
Szerkesztőség: Budapest XIV., Cházár András u. 13.
Postacím: Budapest, Postafiók 14., 1406
Felelős szerkesztő: BENDA ISTVÁN
Telefon: 428-777
Kiadja a Népszava Lap- és Könyvkiadó
Budapest XIII., Váci út 73. Telefon: 497-950
Postacím: Budapest, Postafiók 43., 1553
Felelős kiadó: DR. JANDEK GÉZA igazgató
Előfizetési díj egy évre: 18,— Ft
82—268. Szikra Lapnyomda, Budapest
Felelős vezető: CSÖNDES ZOLTÁN vezérigazgató

FÉNYKÉPEZŐGÉP POSTÁSKÉZBEN

SZÁGULDÁS

Birkás Sándor (Siófok) felvetele